

Отворен ли е
пазарът на труда
за възрастните
хора у нас

Стр. 6

Искат 190 лв.
енергийна
помощ за
фирмите

Стр. 4

ГЛОБУС
Новите
лица на
Германия

Стр. 7

ДУМА®

ЛЕВИЯТ
ВЕСТНИК

130 години
от рождението
на Васил Гендов

Стр. 12

ВТОРНИК

7 ДЕКЕМВРИ

2021 ГОДИНА/31

БРОЙ 235 (8830)

50 см.

www.duma.bg

НЯКОЛКО ДУМИ

Спорт за здраве

Марин МИЛАШКИ

О т години спортът в България е със затихващи функции. Децата спортуват, защото родителите им имат амбиции, а треньорите им създават впечатления, че са таланти. В повечето случаи специалистите го правят заради придружаващите такси. Резултатът - малко таланти стигат до върха.

Държавата, в лицето на спортното министерство, не може да помага 100% на всички спортове. Скромният бюджет от 97 603 800 лева се разпределя към федерациите. Резултатите показват, че са крайно недостатъчни. У нас от спорт пари трудно се изкарват. Затова и спонсорите се броят на пръсти. А този сектор прави огромна реклама на България. Два от примерите са Христо Стойков и Григор Димитров.

Кога ще им намерим заместници? Кога отново българинът ще се радва на майстори на спорта? Няма да е скоро. Нужни са сериозни реформи. Каквито и програми да правят, парите всяка година са почти едни и същи. А с тях връщането на България сред лидерите в световния спорт е невъзможно.

Пари иначе има. Досега бяха пръскани за магистрали, саниране и какво ли не. За спорта оставаха трошите.

Очакванията са скоро да има редовно правителство. Дано този път се обърне нужното внимание на сектора. Спортистите ще се отплатят. Ако не го направят, поне ще спортуваме за здраве. Което от години не правим.

Карлсен
докосва пак
шахматната
корона

Стр. 16

АКЦЕНТ

Надува ли се имотен балон

Има тенденция за имотен балон. Хората нямат други възможности за инвестиции и затова купуват жилища, твърди управителят на БНБ Димитър Радев.

Стр. 4

ПРЕЗИДЕНТЪТ:

Край на едноличната премиерска власт

БСП ще положи максимални усилия за съставянето
на кабинет, увери Корнелия Нинова

СНИМКА МИХАЕЛА КАТЕРИНСКА

Времето на едноличната премиерска власт приключи, заяви президентът Румен Радев при консултацията за съставяне на правителство. Той и вицепрезидентът Илияна Йотова проведоха срещи с ПП,

ГЕРБ-СДС, ДПС и БСП.

БСП винаги е заставала против беззаконието и диктатурата, подчерта Радев пред социалистите. Според него БСП ще има сериозен принос в решението на проблемите с растящите нера-

венства и бедността. Новото управление има нужда от силен социален вектор, заяви държавният глава.

Корнелия Нинова увери, че партията ще положи максимални усилия за съставянето на редовен кабинет.

Тя отказа да говори за имена преди финализирането на преговорите. Нинова категорично опроверга спекулациите, че ще има ново министерство на държавните предприятия.

Стр. 3

EUR: 1.95583 GBP: 2.29752 USD: 1.73282 CHF: 1.87772

София
максимални
ПРОМЕНЛИВО

14°C

ДУМА ПРИЗОВАВА: БЪДЕТЕ ОТГОВОРНИ!

У нас женският труд е с 14% по-евтин

КНСБ настоява фирми с 5 на сто разлика в заплащането да не участват в обществени поръчки

В България женският труд е с 14,1% по-евтин от мъжкия. Това бе обявено на дискуссионен форум "Европейска директива за прозрачност при заплащане на труда", организиран от КНСБ и фондация "Фридрих Еберт". Различията по пол в заплащането на труда в целия ЕС са изчислени също на 14,1%, но в 13 държави този процент е по-нисък. В Люксембург разликата е 1,3%, в Италия - 4,7%. Тези различия феминизират прага на бедност и под него остават повече жени,

коментира Виолета Иванова от КНСБ. При нулева разлика в заплащането бедността при работещите жени ще намалее наполовина, а 2,4 млн. деца в ЕС ще излязат от бедността, пресмятат експерти.

В България диапазонът на различията в заплащането по пол е съизмерим с възрастта, констатира от КНСБ. В началото на трудовата кариера до 25 г. разликата за еднакъв труд при еднаква позиция, образование и умения е 8,2%, но при 35-44-годишните ножицата се

Аида ПАНИКЯН

разтваря до 18,9%, при 45-54-годишните намалява до 16,4%, а при 55-64-годишните - до 6,7%. Една от причините е, че професионалното развитие на жените по-често е възпрепятствано от семейни ангажименти, което се отразява на доходите им, а по-късно и на пенсиите им. КОВИД-кризата предизвика най-голямо намаление на наети в дейности, в които преобладава женската заетост. Такива са хотелиерството и ресторантьорството - за година около 20 хиляди са освободени, като 62% от тях са жени. В преработващата промишленост намалението е с около 22 хи-

ляди души, а близо 57% са жени.

Заетостта на мъжете доминира в две от трите най-високо платени дейности - създаване и разпространение на информационни продукти и в производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия. В първата жените вземат средно с 32,4% по-малко от мъжете, а във втората - с 9,2%. В две от трите най-ниско платени дейности преобладава женската заетост, като например в хотелиерство и ресторантьорство.

КНСБ има конкретни предложения по проекти директивата на ЕК за прозрачно заплащане. Едното е да не бъдат допускани до участие в обществени поръчки фирми, в които разликата в заплащането на труда на жени и мъже е над 5 на сто. В българското законодателство няма достатъчно разпоредби по отношение на заплащането, коментира Чавдар Христов от КНСБ. По думите му, когато има правна база, ще можем да коригираме практиката, а всеки международен документ е в състояние да създаде ново трудово право в полза на работници и служители.

Коментар на стр. 5

Протест в Кубрат в защита на болницата

Граждани се събраха на протест пред болницата в Кубрат вчера сутринта. Те се обявиха в защита на медиците от лечебното заведение. Близо 15 лекари от болницата подадоха оставки след назначаването на временно изпълняващ длъжността директор на болницата. С решение на Общинския съвет бе сложен нов управител заради изтичане на договора на досегашния ръководител д-р Павлина Мичева. 16 лекари все още са на работа.

"Не сме съгласни с решението на Общинския съвет по такъв начин да бъде спирана работата на болницата. Не сме съгласни с този избор. В момента болните се обслуж-

ват от Бърза помощ", обясни д-р Павлин Течев.

Протестиращите поискаха преразглеждане на взетото решение и компромис с удължаване на срока на изпълняващия до момента длъжността управител на болницата, както и насрочване на конкурс за нов управител според изискванията на закона.

ДУМА припомня, че новият управител д-р Леман Балканджиева встъпи в длъжност в присъствието на управата на общината на 2 декември. Тогава бе заявено, че за здравна криза в Кубрат не може да се говори, тъй като болницата няма да остане без лекари и персонал.

СНИМКА БГНЕС

Старозагорски ученици подариха усмивки на своите съграждани за Никулден. В центъра на града те раздаваха пъстри картички - рибки, изрисувани от самите тях

Медици отбелязват увеличаване на инфарктите и инсултите

Има ръст и на инфарктите, и на инсултите на пациенти с коронавирус, предупреди д-р Рада Проконова, началник на отделенията по кардиология в УМБАЛ "Света Анна" в тв интервю. По думите ѝ много често първата изјава на заразата е инсулт. Д-р Проконова припомни, че хората със съдови заболявания боледуват от КОВИД-19 по-тежко, по-дълго и с повече усложнения. В отделението ѝ не е имало сериозно съдово усложнение на пациенти, които са били ваксинирани. Д-р Проконова е категорична, че рискът при съдови усложнения и тромбози е по-висок при боледуване, отколкото при имунизация.

"Пациентите със сърдечни и съдови заболявания, диабетици, би трябвало да се реваксинират с трета доза. Това е единственият начин да се предпазят", призова кардиологът. Д-р Проконова обясни, че съществува т.нар. постковид синдром, но дали той е действителен или е психологически феномен от страха от смърт и усложнения, трябва да се разграничи от лекар. Тя посъветва тежко преболедувалите да направят консултация, освен с кардиолог, и с пулмолог, тъй като пневмонията може да доведе до трайни последици за белите дробове.

Василев обеща да съкрати 30 000 чиновници

30 000 служители от държавната администрация ще бъдат съкратени до края на 2022 г., което съставлява 15% от чиновниците, обяви в тв интервю съпредседателят на ПП Асен Василев. Всеки министър ще трябва да огледа неефективно работещите структури, добави той. Съкращенията са една от причините новият кабинет да направи промени в предложения от служебното правителство проектобюджет за 2022 г., поясни Василев. Той уточни, че всич-

ки тези мерки са залегнали в коалиционното споразумение и всички преговарящи партии са се съгласили по един или друг начин с тях.

Василев призна, че мерките по сектори са непопулярни, но необходими. "В момента сме в най-ниската безработица в историята на страната. Ако има момент, в който пазарът на труда може да поеме тези хора, това е сегашният. Ние не сме дошли да бъдем харесвани, а да свършим работа", категоричен е той. Василев потвърди, че

очакванията са следващата седмица да бъде излъчено редовно правителство от коалицията между ПП, БСП, ИТН и ДБ.

След изявлението му от КНСБ предупредиха за протести на държавни служители, ако се стигне до намаляване на администрацията. Главният икономист на синдиката Любослав Костов заяви, че искането ще увеличи шоково безработицата. От "Подкрепа" също се обявиха срещу плана на Василев и нарекоха идеята популизъм.

„Подкрепа“ иска 4,6% от БВП за образование

Бюджетът за образование да достигне 6% от БВП в рамките на три години, като през 2022 г. да бъде поне 4,6%, и да се увеличат заплатите на учители и директори с 15 на сто, поиска синдикат "Образование" към КТ "Подкрепа" от бъдещия министър на образованието.

Сред останалите очаквания са образователната система да не генерира частни уроци и да се формира успешна политика за привличане и задържане на млади учители на фона на 57,3 години средна възраст при педагозите в България.

От синдиката не са съгласни с идея-

та учебната година да започва на 1 септември и призовават решението да не се взема прибързано и политически. "Ако учениците се върнат в клас на 1 септември, то учители и директори ще започват на 15 август, което е абсолютно неприемливо за нас", коментират от "Под-

крепа". Оттам засегнаха и темата за завръщането на учениците в клас, като изтъкнаха, че тръгването на училище при тестване веднъж седмично е закъсняло решение. 53 на сто са ваксинираните учители, а още поне 35 на сто имат установени антители.

Коалицията между четирите партии е най-сложната у нас през последните 30 години, но лепилото между формациите е по-силно от други случаи досега

Политологът **Борис Попиванов**

Времето на едноличната премиерска власт приключи, заяви президентът Румен Радев в началото на консултациите за съставяне на правителство, които се проведоха на “Дондуков” 2. Ефективно управление под формата на коалиция може да съществува, само ако има взаимно уважение между партньорите, добави държавният глава. На срещата с първата политическа сила “Продължаваме промяната” той отбеляза, че трите парламентарни вота за година са важно предупреждение, че доверието на българските граждани не се дава даром и

ни да бъдат запознати с приоритетите на управленската коалиция.

Радев посочи, че президентската институция не се намесва в работата на изпълнителната власт. Той бе категоричен, че спазва строго Конституцията и никое правителство, било то служебно или редовно, не му е подчинено. “Последните две служебни правителства стабилизираха страната и показаха, че е възможно управление, което да обединява опита и усилията на хората с различни политически възгледи. Нужни са общи усилия, за да може

СНИМКА МИХАЕЛА КАТЕРИНСКА

Президентът Румен Радев се надява този път да бъде съставено редовно правителство

РУМЕН РАДЕВ:

Край на едноличната премиерска власт

трябва да се отстоява непрекъснато. По думите му изборните резултати са показали, че гласоподавателите категорично отхвърлят опитите за възстановяване на едноличната премиерска власт.

Президентът смята, че свършеното от служебните кабинети е добра основа за резултатно управление, насочено към проблемите на хората. “Двете служебни правителства стабилизираха страната. Те показаха ясно, че може да има еднородство на хора с различни политически възгледи”, отбеляза Радев. Той подчерта, че е важно българските гражда-

БСП винаги е заставала против беззаконието и диктатурата, категоричен бе президентът

Павлета ДАВИДОВА

постигнатото през последните месеци да бъде надградено и да вървим напред, а не назад”, каза президентът при срещата си с представителите на ГЕРБ-СДС.

БСП винаги е заставала против беззаконието и диктатурата, подчерта президентът при разговора си със социалистите. “Обществото ни, за

съжаление, е дълбоко разделено социално, с растящи неравенства и бедност, в резултат на порочен управленски модел до момента, и се надявам, че вие ще имате сериозен принос в решението на тези проблеми. Защото новото управление има нужда от силен социален вектор. Такива са очакванията на обществото от БСП. И намирам поле за много работа в новото правителство от страна на БСП”, категоричен бе

държавният глава.

Президентът призова парламентарно представените партии да работят и за усъвършенстване на изборното законодателство, чрез което да се елиминират напълно практиките за купуване и контролиране на изборните резултати, както и за гарантиране на изборните права на всички български граждани.

Пред ДПС той изтъкна, че новият парламент трябва да из-

работи работеща енергийна стратегия на страната. По думите му пред България стои целта да навакса с реализирането на политиките за дигитализация и модернизация, а преходът към зелена икономика да бъде социално справедлив.

За днес са насрочени консултации на президента с “Има такъв народ”, “Демократична България” и “Възраждане”. В разговорите участва и вицепрезидентът Илияна Йотова.

КОРНЕЛИЯ НИНОВА:

Левицата ще положи докрай усилия за съставяне на кабинет

Павлета ГЕОРГИЕВА

БСП разбира отговорността, която се очаква от левицата и парламентарните партии, и затова ще положи докрай усилия за съставянето на редовно правителство, заяви Корнелия Нинова при консултациите на “Дондуков” 2. “Дадохме своята експертиза, своята воля за промяна. И в момента продължаваме коалиционните разговори”, увери тя.

Председателят на БСП подчерта, че приоритетите за левицата остават непроменени - веднага да започне работата по приемане на Бюджет 2022. “За нас най-важна е грижата за хората и да не ги оставяме в зимните месеци в трудна ситуация. Да гарантираме компенсаторни мер-

ки за увеличените цени, да направим всичко възможно от 1 януари да не се вдига цената на тока за битовите потребители”, изброи тя. Левицата иска и стабилизиране на здравната система. По-дълбоките реформи ще изискват време, реалист е Нинова. По думите ѝ проблемът в съдебната система е системен и независимо как се казва главният прокурор, неговата власт трябва да бъде ограничена. “Трябва да се закрийт специализираните съдилища. Да се промени структурата и системата на КПКОН-ПИ”, изброи още Нинова.

С коалиционните партньори ще се работи по здравния модел и пенсионния модел, борбата с бедността и повишаването на доходите, промяна в образованието, която да води до качествено образование и неговото

обвързване с икономиката, и др.

Корнелия Нинова отказа да коментира коалиционното споразумение, преди то да бъде окончателно договорено, а след това и гласувано от НС на БСП. Левицата е предложила и корекции по първоначално изпратения ѝ текст.

“В публичното пространство се тиражира и коментира идеята за създаване на министерство на държавните предприятия, която сама по себе си е абсурдна, и че ще го оглавя аз. С тази спекулация трябва да се спре. Никога между нас и другите партии по време на преговорите не е обсъждано подобно нещо и в проекта за структура на Министерски съвет такава министерство не фигурира”, написа председателят на БСП Корнелия Нинова във Фейсбук.

Окончателно: 4 вицепремиери

Лидерът на “Продължаваме промяната” Кирил Петков потвърди, че в новия кабинет ще има четирима вицепремиери. Ще има и две нови министерства, като Министерството на икономиката ще бъде разделено на две. “Гледаме най-функционално как да се разпределят нещата, договореностите не са само функция на партийните квоти. За нас най-важното от тази нова структура на МС е тя да бъде максимално работеща”, обясни той.

“Страната ни се нуждае от редовен кабинет, който да управлява отговорно и с поглед в

бъдещето. Политическата криза е факт. Тя може да се реши чрез диалог между партиите и институциите”, заяви при консултациите Мустафа Карадайъ от ДПС. Партията ще реши как да гласува по проекта за персонален състав и структура на МС, след като види програмата му и имената.

ГЕРБ очакват да видят “президентска квота” в новия кабинет и отново се прицелиха във вътрешния министър Бойко Рашков. Партията няма да подкрепи бъдещия редовен кабинет при гласуването му в парламента.

Отложиха пленума

Заради продължаващите преговори за коалиционно споразумение се отлага насроченото за днес присъствено заседание на Националния съвет на БСП. След подготвяне на окончателния проект на коалиционно споразумение за съставяне на правителство на Република България, Изпълнителното бюро на НС на БСП незабавно ще свика ново присъствено заседание.

ДИМИТЪР РАДЕВ:

Имотният балон започна да се надува

Влизането в еврозоната ще повиши доходите в България, смята управителят на БНБ

В момента не може да се говори за имотен балон, но има такава тенденция, заяви управителят на БНБ Димитър Радев пред БТВ. Заради пандемията е очаквано да се увеличат банковите влогове въпреки нулевите лихви. Хората действително са притеснени и спестяват, което означава, че имат доверие на банките. От друга страна, явно няма други инвестиционни възможности и затова се увеличават покупките на жилища и ние внимателно наблюдаваме този процес. Затова и БНБ предупреждава банките да бъдат по-внимателни при отпускането на кредити за покупката на жилища. За контрол на ситуацията допринася и разпоредбата за увеличаване на т.нар. антициклически капиталов буфер, допълни Радев.

Според него присъединява-

нето към еврозоната ще доведе до увеличаване на доходите. Нещастно синдикатите са едни от най-големите привърженици на този процес, коментира още той. Гуверньорът на БНБ увери, че банковата система в България е стабилна, с висока ликвидност и капиталова адекватност, независимо от трудната година.

“Технически сме готови да извършим големия обем работа, който предстои през следващите две години за присъединяването ни към еврозоната. Остават политическите решения. Страната ни е в добра изходна позиция по отношение фискалните показатели”, каза още Радев.

Гуверньорът на БНБ не допуска сериозен пробив в управлението на публичните финанси, за да не можем да спазим критериите за членство в

СНИМКА БГНЕС

Димитър Радев

еврозоната. Според него инфлацията през 2022 г. ще се стабилизира, но ще остане на нива по-високи от тази година.

“Има два вида фактори, които влияят. Едните са т.нар. преходни - свързани с възста-

новяването на икономиката, повишеното търсене и проблеми с предлагането заради все още нарушените вериги на доставки. Очакваше се, те да преминат бързо, но сега се вижда, че това ще отнеме повече вре-

ме. От друга страна са структурните фактори, свързани с цената на труда и демографските проблеми, образованието. Те влияят дългосрочно и не са добре изследвани”, обясни Димитър Радев.

След започналото икономическо възстановяване през 2021 г. икономиката на България ще се върне на равнището отпреди пандемията в началото на следващата година. Според Радев обаче страната ни се нуждае от изпреварващ ръст на БВП - значително над средното ниво за ЕС, “който за съжаление не се наблюдава в средносрочен план”.

Управителят на БНБ се обяви за приемане на законодателство, което да реши всички аспекти на различни санкционни режими от типа на “Магнитски” и тяхното прилагане.

“В противен случай ние ще сме в ситауция - взимат се решения, които и юридически, и морално са уязвими”, каза той.

Според Радев изготвянето на разширени черни списъци от българската държава е “спорно” и това го показвали решенията на съда.

“Политиците удобно прехвърлиха този проблем на банките. Банките се съобразяват с разпоредбите на компетентните органи - ДАНС, прокуратура, съд, както и общия случай на блокиране на сметки от НАП”, поясни Радев.

Предлагат 190 лв. енергийна помощ за предприятията

Продължаване на мярката за компенсация на небитовите потребители на ток на свободния пазар за декември предложи председателят на АИКБ Васил Велев. Работодателите искат още и увеличаване на помощта до 190 лв. за мегаватчас. За октомври и ноември тя беше 110 лв., но за декември няма предвидена помощ, докато цените на тока продължават да се вдигат.

Предложението беше направено по време на заседание на Съвета за тристранно сътрудничество вчера. От началото на 2022 г. се очаква КЕВР вземе ново ценово решение за оставащите 6 месеца с прогнозна цена около 300 лв., така че да е съобразена с реалността. В същото време за компенсация да се предвиди 150 лв. отрицателна такса задължение към обществото за вътрешното потребление. Тези две мерки могат да се компенсират от свръхпечалбата на АЕЦ “Козлодуй”, както и от Фонд “Сигурност на електроенергийната сис-

тема”, искат още представителите на бизнеса.

Междувременно работодатели и синдикати не стигнаха до единно мнение дали трябва да се удължи намалената ставка ДДС от 9% за ресторантьорския и хотелиерския бизнес. Това бе обсъдено на заседание на Тристранния съвет. Бизнесът подкрепи мярката, като АИКБ предложи намалената ставка за книгите да остане за постоянно, заради “общото илтератство и безпросветност” на цялото общество”.

БСК пък поиска намаляване за целия сектор храни и напитки, без алкохолните. КРИБ обаче се въздържа.

Синдикатите категорично не одобряват 9% ДДС да остане за ресторантите. Според КНСБ диференцираната ставка не цели поевтиняването на стоки, затова бизнесът трябва да се подкрепи през разходите, а не през приходите. Те искат общо намаляване на ДДС на 15% за всички, за да има ефект по цялата верига.

Само 1/3 от малките фирми в ЕС преживяха пандемията

Само една трета от фирмите в ЕС, занимаващи се с малък и среден бизнес са преживели пандемията, сочи последното проучване на Европейската инвестиционна банка. Според него малко над 50 процента от компаниите са

получили държавна подкрепа по време на пандемията, което е позволило на много от тях да запазят планираните си по-рано инвестиционни планове.

Макар че повече от половината европейски бизнеси претърпяват

спад на приходите, след като пандемията с коронавирус удари миналата година, огромната подкрепа, осигурена от правителствата, е помогнала на много от тях да оцелеят и да продължат да инвестират, показва проучването на ЕИБ

сред 13 500 компании.

В ЕС 46% от анкетираниите компании са заявили, че са станали по-цифрови през последната година, но това е доста под данните за САЩ, където този процент е 58%. В Европа кризата е тласнала повече от 1/3 от компаниите да въведат модерни цифрови технологии.

Коментар на стр.5

16% по-малко онлайн покупки на Черния петък

Данните от деня на Черния петък за 2021 г. показват спад в общия брой подадени заявки с 16% спрямо същия период на миналата година. Наблюдава се обаче сериозно увеличение в средната стойност на единичната покупка. Това води до заключението, че клиентите са по-

прецизни в избора си и са склонни да направят по-обмислени и по-скъпи покупки, което може да компенсира спада в заявките, сочат данните на дружеството за потребителско кредитиране.

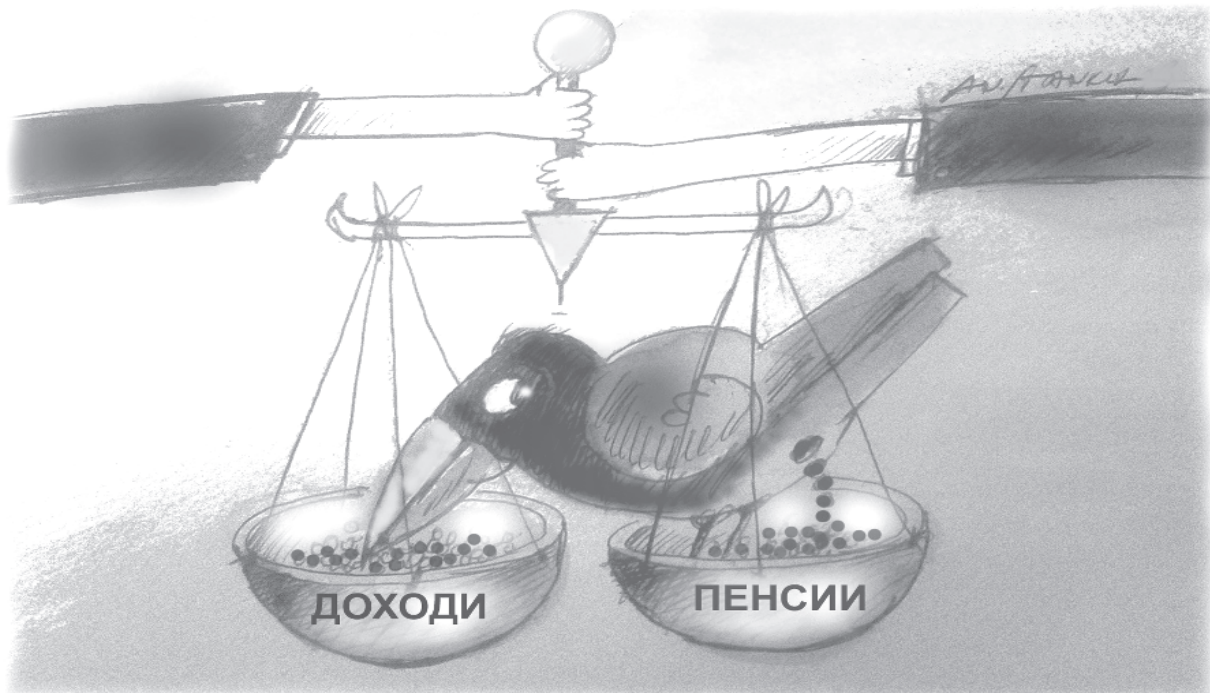
Компютрите, телевизорите и мобилните телефони са били най-търсените стоки на Черния

петък за 2021. Общият дял на тези три продукта от всички продажби е 62%. Веднага след тях се нареждат пералните и сушилните, следвани от климатичната и отоплителна техника. Миналата година 52% от заявките в деня на Черния петък са онлайн, докато тази година данните сочат ръст с 10%

или 62% от клиентите. Отделно данните от проучването отчитат покачване на онлайн заявките в деня на Черния петък и стабилни нива по време на почивните дни.

И тази година делът на жените продължава да нараства, като се отчита повишение с 3% спрямо 2020 г. Повечето клиенти, закупили стока с финансиране, са на възраст 29-39 години, като се отчита лек спад с 2% спрямо 2020 г. По-голямата част от купувачите, попадащи във възрастовата група 39-50 години, предпочитат да пазаруват във физическите обекти на търговски партньори, за разлика от тези на възраст между 29-39 години, при които преобладава онлайн пазаруването.

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ

Врата в пустошта

Аида ПАНИКЯН

Европа ребром поставя въпроса за прозрачност при заплащането на труда. Разликите в плащането за еднакво свършена работа на мъже и жени с еднакво образование, опит и умения, отново е на дневен ред.

Е, ние, българите, ли не знаем какво е неравноправно плащане? И как

се дават и вземат пари в плик извън ведомостите. Умеем да се снишим, за да не ни отнесе главата работодателят. Оправдания за това имаме бол: цените на стоките ни са много по-високи от европейските, най-бедните сме в ЕС. Бедният човек е жив дявол, а бедният работник не надига глас, за да не остави без препитание челядта си. Страх го е да потърси правата си, а това храни със смелост чорбаджии, забравили за гнева на мравките.

Така е, защото у нас законите продължават да са врати в полето. Те са красиви лозунги, които показваме пред света, но стигне ли се до прилагането им, действителност-

та се оказва друга... Безспорно, много е направено за "изсветляване" на бизнеса, за плащането на осигуровки и възнаграждения. Въпреки това, в колко шивашки цеха ще се похвалят, че в неделя и в празник им плащат според Кодекса?

Има ли правни норми, на които да се опре една ищца в съда, ако заведе дело за неравно заплащане на труда й? Защо в предприятия с повече работници жени заплатите са по-ниски? Има ли дела за неизплатени суми за продължителна работа (новите "класове")? Има ли съдебни производства срещу работодатели, които бавят заплати или ги плащат частично, докато

се забрави, че са длъжни? Има ли дела срещу босове, които плащат осигуровки върху по-ниски суми от реалната заплата? Или срещу такива, които официално те водят на минимална заплата, а ти плащаш нещо отгоре, когато пожелаят? Пък после, като стигнеш до пенсия, официалните данни те пращат на дъното. Явно направеното не е достатъчно, щом непрозрачното заплащане на труда не е частен случай. Българският работник отново разчита на европейски директиви и регламенти, които по задължение да бъдат приложени в българското законодателство, за да си търси правата. Колко години ще отнеме това?

Мерки без ефект

Евгени ГАВРИЛОВ

Едва половината компании в Европейския съюз са получили някаква форма на държавна подкрепа по време на пандемията, а в кризата се оцелели само една трета от малките и средните предприятия. Освен това над половината от предприятията са отчели спад на приходите от

продажби, показва проучване на Европейската инвестиционна банка.

Когато пандемията удари Европа през март 2020 г., много от правителствата в региона похарчиха милиарди евро, за да подкрепят компании и служители със схеми за работници, излезли в принудителен отпуск, гарантирани от държавата заеми, безвъзмездни средства и отложени данъци.

Какво стана в България? Третото правителство на ГЕРБ и тук сбърка ваксата. То се поддаде на натиска и реално осигури подкрепа само за барове и дискотеки, но не и за заводи за производство на авточасти или електроника, например. Затова ло-

гично звучат резултатите от анкетата на Българската стопанска камара. Според нея антикризисните и противоепидемични мерки на тогавашното правителство получават изключително ниска оценка - 17 на сто от анкетиранияте одобряват икономическите мерки, а 27 на сто подкрепят противоепидемичните. В огромното си мнозинство участниците в анкетата не одобряват предприетите мерки. За сравнение - при предишната икономическа криза през 2009-2010 г. тогавашните антикризисни мерки са били оценени положително отблизо една трета от бизнеса.

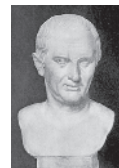
В резултат от КОВИД-пандемията повече

от половината от анкетиранияте са били принудени да се откажат от инвестиционните си намерения, както и да пристъпят към оптимизация на разходите, а над една трета са прекратили работа за определен период. Едва 2% са увеличили екипите си с нови назначения. От антикризисните мерки в подкрепа на бизнеса са се възползвали малка част от предприятията. Мярката "60/40" е с най-голяма популярност - 28% са се възползвали от нея. 40% от ползвалите антикризисни мерки се оплакват от бавния процес, а 35% - от бюрокрация и тежка документация. А така криза не се преодолява.

МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ГРАЖДАНСКАТА АВИАЦИЯ. Обявен е от Общото събрание на ООН през 1996 г. На този ден през 1944 г. на конференция в Чикаго, САЩ, 26 държави подписват Конвенцията за международната гражданска авиация.

43 Г.ПР.ХР. - УМИРА МАРК ТУЛИЙ ЦИЦЕРОН, ДРЕВНОРИМСКИ ОРАТОР, АДВОКАТ, ПИСАТЕЛ (Р. 106 Г.ПР.ХР.). По заповед на Марк Антоний войници от личната му гвардия отсичат лявата ръка на Цицерон, а след това го обезглавяват заради критиките срещу Антоний, отправяни в римския Сенат. Марк Тулий Цицерон е последният голям идеолог на римската република. Речите, трактатите, писмата и съчиненията му са образец на класическия литературен латински език.

1909 - В БАНСКО СЕ РАЖДА НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ, ПОЕТ (УМИРА 1942 Г.). Участник в антифашистката борба. На 23 юли 1942 г. е осъден на смърт за антидържавна дейност на страната на антихитлеристката коалиция и още същата вечер е разстрелян заедно с Антон Иванов, Антон Попов, Петър Богданов, Георги Минчев, Атанас Романов и др. (общо 12 души) на Гарнизонното стрелбище в София. Посмъртно е амнистиран. Единствената му стихосбирка "Моторни песни" излиза през 1940 г. Носител е на Световната награда за мир.

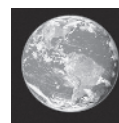

1941 - ЯПОНСКИЯТ ИМПЕРСКИ ФЛОТ ПРОВЕЖДА НАПАДЕНИЕ НАД ПЪРЛ ХАРБЪР. В изненадващата атака над американската военноморска база на Хавайите участват 353 японски бойни самолета, бомбардировачи и торпедоносци на две вълни, изстрелвани от шест самолетноносача.

Унищожена е голяма част от американския тихоокеански военноморски флот. Атаката е повратна точка в развоя на Втората световна война. На следващия ден (8 декември) САЩ обявяват война на Япония.

1972 - НАПРАВЕНА Е ИЗВЕСТНАТА СНИМКА НА ЗЕМЯТА "СИНЬОТО ТОПЧЕ". Автор е екипът на последната лунна пилотирана мисия на "Аполо" - "Аполо 17", който я прави, докато напуска Земята. Това е може би най-широко разпространената фотография в световен мащаб. Снимката е една от малкото, показващи планетата Земя напълно осветена, тъй като астронавтите са я направили, когато Слънцето е било зад тях. На "фотографите" планетата им изглеждала като детско топче за игра, откъдето и дошло името на снимката.

1986 - ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ В РАЙОНА НА ГР. СТРАЖИЦА. Регистрирано е в 16,17 ч. с магнитуд 5,7 по Рихтер. Засегнати са и селищата Мирново, Асеново, Чапаево, Ново Градище, Николаево, Бреговица, Нова Върбовка, Камен, Сушица, Водица, Опак и Попово. Трима души загиват, 30 са ранени. В Стражица, Асеново, Чапаево и Мирново 80% от жилищния фонд са разрушени и необитаеми.

2006 - 18 ДУШИ ЗАГИВАТ ПРИ КАТАСТРОФА КРАЙ ГР. БЯЛА. Автобус от градския транспорт, пътуващ към гара Бяла, е настигнат и блъснат от камион, превозващ жито, при излизането му на главен път Русе-София. Автобусът пада в р. Янтра. Загиват 18 души, 12 са ранени.

Има ли бъдеще за сребърния човешки капитал

Колко е отворен пазарът на труда у нас за възрастните работници и служители

Аида ПАНИКЯН

Пазарът на труда. Понятие, което възприемаме като част от темите в медиите или част от статистиката. Докато в даден момент работодателят не ни съкрати и не се озovem на борсата. Тогава става ясно, че зад всяко число от статистиката стои поне една човешка съдба. А в бюрото по труда изведнъж става ясно, че нито едно от няколкото хиляди незаети работни места в страната не отговаря нито на образователния ценз, нито на опита, нито на уменията, нито на специалността на новоизлюпения безработен. Излиза, че докато работодателите се жалват от недостиг на квалифицирана работна ръка, висшист с познания и умения не си намира работа.

През третото тримесечие на 2021 г. например най-много са безработните на 25-34 години - 34 600. Но добре известно е, че хората на и над 55 години имат сериозни проблеми при намирането на нова работа. Въпреки че именно за тях има различни субсидирани програми, все още около 28 000 души от тази възраст си търсят работа, става ясно от данните на НСИ. За тях най-често се казва, че нямат изискуемите дигитални умения, наричат ги хартиеното поколение. В известна степен е така, макар че познавам мнозина 60-65-годишни, които са на "ти" с новите технологии още от средата на 90-те години на XX век. И не става въпрос за боравене с модерен телефон, месинджър или вайбър, а за работа по професията в дигитална среда.

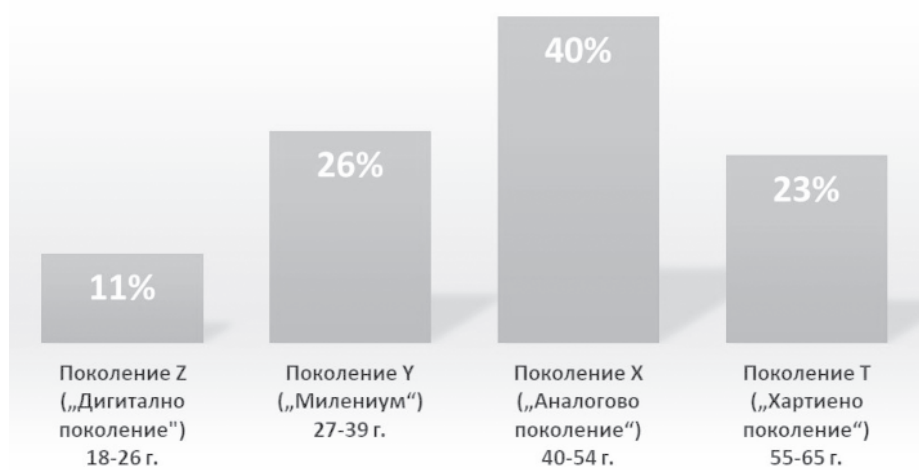
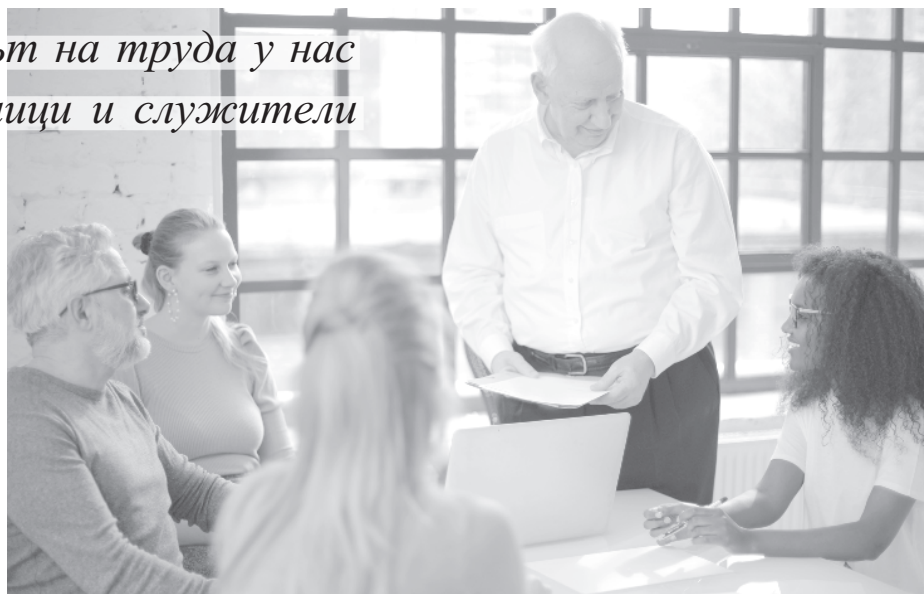
Въпреки това работодателят

види ли белите коси

на кандидата за работа, комай предпочитат с него да си няма работа. В същото време младият кандидат с дигиталните умения (макар и без трудов опит), оценява бъдещия си труд значително по-скъпо и отказва да заеме свободното работно място заради заплатата. Така всички участници в пазара на труда се завъртат в омагьосан кръг.

Има и сектори, в които възрастни служители изнемогват, но тъй като няма млади, които да ги заместят, продължават да работят. Например болниците в малки населени места, където с напускането на един лекар или на една сестра може цяла болница да бъде закрыта. В сектор "Хуманно здравеопазване и социална работа" 9% от заетите са над 55 години. В същото време хората на тази възраст заемат най-ниски дялове при групите "административен персонал", "техници и други приложни специалисти".

Нещата от живота отдавна са известни - като миграцията на младите, на които е присъщо да търсят възможности за по-добър живот и кариерно развитие. От

друга страна е увеличената продължителност на живота, благодарение на изключителния напредък на медицинската наука, а с това е свързано и застаряването на населението, но и удоволствието родителите ни да са по-дълго около нас. Въпросът е как те да останат по-дълго на пазара на труда и в същото време това да им носи удовлетворение, а на работодателите да гарантира качествена и квалифицирана работна ръка и висока производителност на труда.

Българинът е сред най-болните европейци

Изнесените от БСК данни само потвърждават този факт. Хипертонията отдавна не е болест на старите - 22% от хората над 40 години са хипертонични, 10% са с хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ), 8,2% са диабетици. Това очевидно не е само български проблем. Според статия в International Journal of Environmental Research and Public Health все по-голям дял от работещото население в Европа страда от поне едно хронично заболяване - в момента 19% от работната ръка. Паралелно с това се очаква в Европа процентът на заетите над 55 години от 8,3 през 2020 г. да нарасне на 14,8 през 2060 г.

От друга страна, работодателите поемат и известен риск с възрастни работници и работници с хронични заболявания. Въпреки че по-възрастните са имали по-малко трудови злополуки, те са по-склонни да бъдат сериозни или фатални, коментират експерти от Евростат. Данните сочат, че през 2017 г. над 1/4 от всички трудови злополуки в ЕС-27 са довели до 7-13 дни неработоспособност. Но при работниците над 65 години трудовите злополуки са довели до 1-3 месеца нетрудоспособност. Това означава, че

работодателите би трябвало да вземат сериозни мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Безспорно, това е по-лесно с 20-30-годишни работници. "Оказа се, че службите по трудова медицина, чиято основна задача е превенцията и профилактиката, за съжаление, не изпълняват в пълен обем своите ангажименти", коментира проф. Златица Петрова от Медицинския университет в София, която е част от екипа по проекта на БСК. По него е разработен и електронен инструмент за оценка на риска на работното място, съобразен с възрастта.

Реалността ясно сочи, че у нас

всяка година работната сила намалява

с 40 до 60 хиляди души. В момента при 100 души напуснали пазара на труда местата им се заемат от 64 нови, докато преди 20 години това заместване бе 100:124. А тези 64 или 124 души работят за пенсиите на онези 100 "излезли от играта". Тоест, колкото по-дълго 100-те останат в играта, толкова по-добре за икономиката и за осигурителната система. Проблемите в тази система, от своя страна, налагат увеличаване на пенсионната възраст. За някои това е шанс да продължат да са активни, за други може да е мъчение. В крайна сметка и увеличената пенсионна възраст реши проблема само отчасти.

Оползотворяване на "сребърния човешки капитал" - така са нарекли своя проект от БСК. Ако през 2003 г. работниците на 55-65 години у нас са били 12% от работната сила, през 2019 г. са над 23%. През 2019 г. в България 55% от мъжете и 44% от жените на 55-74 години са икономически активни. Тоест работодателите могат да се

възползват и да ги наемат.

От БСК имат конкретни предложения, сред които е прилагане на ресурсно обезпечени мерки за мобилност и реинтеграция на трудоспособните над 50 години. Предлагат и данъчни облекчения, и субсидии при наемане на работници над 58 години, както и въвеждане на частично пенсиониране и запазване на заетост чрез договор за обучаване на по-млади работници.

БСП също има предложение, което може да изкуши възрастните работници да останат по-дълго на работа. Идеята е всяка година стаж след навършване на пенсионна възраст при оставане на работа да има принос към пенсията. В момента това са 4% за всяка година. Левицата предлага за 1 година процентът да е 4, но за две години - 4,5, за три години - 5%. Навярно ще има още добри идеи за оползотворяване на сребърния капитал. И в момента работят дългогодишните проекти, изпълнявани от Агенцията по заетостта, с които държавата стимулира работодатели да наемат безработни над 55 години. Те имат добър ефект, но изобщо не са достатъчни.

Дамите са по-търсени

По данни на Евростат, делът на хората на 55 и повече години в общия брой заети в ЕС-27 се увеличава от 12% през 2004 г. на 20% през 2019 г. Възрастните дами сякаш са по-предпочитани от господата: през 2019 г. 48% от всички работещи мъже на и над 65 години в ЕС-27 са наети на непълен работен ден. При дамите на същата възраст този процент е 60. От друга страна, мъжете на 65-74 години работят над 30 часа седмично, докато жените са заети 25 часа.

При работата си по проекта "Сребърният човешки капитал", който цели адаптиране на работните места към потребностите на заетите над 54 години, екипът е очертал

четири поколения работна сила

Те имат известни сходства, но и задълбочаващи се различия в своите потребности, ценности, мотивация, очаквания, нагласи, начин на общуване, поведенчески модели, отношение към технологиите, към труда, към промяната и към авторитетите, казват авторите на проекта. Навярно най-добрият ръководител би бил онзи, който успее да срещне интересите на четирите групи и да ги накара да работят в синхрон.

Очертаните поколения са Z (18-26 години), Y (27-36 години), X (40-54 години) и T (55-65 години).

Поколение Z работи, за да се усъвършенства и забавлява, изисква високо възнаграждение, работа в реномирана фирма със съвременни технологии.

Поколение Y работи, за да постига успехи, търси възможности за развитие, изисква справедлива оценка и незабавни стимули.

Поколение X работи, за да живее и затова иска високо възнаграждение, предвидимост и стабилност, компетентно ръководство, без строги правила, умерено натоварване и се стреми към добри взаимоотношения.

Поколение T също работи, за да живее и очаква сигурност на работното място, здравословни условия на труд, ясни и стриктни правила, изисква уважение и зачитане и се радва на възможност за предаване на опита и знанията си.

Разбира се, тези категории не са поставени в строги рамки, а много "схващания", набивани години в главите ни, не са точно такива. Животът показва, че не е задължително младите да бъдат обучавани от по-възрастни служители, а обучението може да върви и в двете посоки.

ГЛОБУС

страници за
МЕЖДУНАРОДНА
ПОЛИТИКА

СЧИМКА БГНЕС

Лидерите на трите партии, които формират новата коалиция в Германия.
Бъдещият канцлер Олаф Шолц е вторият отляво

Новите лица на Германия

Ерата „Меркел“ завърши, но изграденият от нея модел остава

Георги ХРИСТОВ

Какво ще види за пръв път един 18-годишен германски тийнейджър тази седмица? Правителство без Ангела Меркел. Една от най-големите политически фигури в световната политика слиза от сцената след почти 20 години на върха. Наследството ѝ е спорно, предстои да видим обаче има ли кой да я замести на

кормилото на водещата държава в Европа. След като през уикенда германските социалдемократи (ГСП) и свободните демократи (СДП) гласуваха с големи мнозинства „за“ предложеното коалиционно споразумение, пътят към правителство „светофар“ е открит. Така наричат в Германия бъдещата коалиция заради цветовете на трите партии в нея – червено, жълто, зелено. Вчера се очакваха и резултатите от допитването до членовете на Зелените, но всичко изглежда като формалност и ново правителство е възможно да бъде обявено още днес, а в сряда и да бъде официално гласувано от парламента.

Едно е сигурно – в новото правителство няма да липсва приемственост. Новият канцлер Олаф Шолц досега беше вицеканцлер и финансов министър при Меркел и макар от различни партии, двамата споделят много общи виждания

по различни въпроси, свързани с държавното управление. Германия и без това не е страна, където са на почит резките сътресения. Именно умението на Шолц да изглежда като най-добрия вариант за заместник на „вечната“ Меркел донесе успех на него и неговите социалдемократи на изборите по-рано през годината.

Често в политическата теория се приема, че в коалиция с доминиращ партньор губещият е този, който дава подкрепа, но няма възможност да налага мнението си за много от политиките и действията на споделеното управление. Именно в такава роля бяха социалдемократите при последните кабинети начело с ХДС и Меркел. Парадоксално обаче дългото съжителство на една „лява“ и една „дясна“ партия обезличи повече консерваторите от ХДС и за пръв път от много време те не можах да предло-

жат достатъчно атрактивна за избирателя алтернатива. Логично те ще трябва да бъдат опозиция в новия Бундестаг.

Златният час на Шолц удари и заради необходимостта от промяна. Нарасналата значително при Меркел икономическа мощ на Германия вече я кара да се опитва да се еманципира малко или много от влиянието на Вашингтон. Германия има силен интерес към развитие на европейските институции, доколкото там нейната тежест е най-голяма. Единната европейска валута също облагодетелства в най-голяма степен Германия заради положителния търговски баланс на страната. Израз на тези реалности е например газопроводът „Северен поток 2“, който е трън в очите на Америка, но е жизненонеобходим на германците и тяхното производство.

На стр. 9

Руският външен министър Сергей Лавров посети Индия и се срещна с колегата си Субрахманям Джайшанкар. Русия и Индия имат конкретни планове за сътрудничество в ядрената енергетика, заяви Лавров. Двамата с Джайшанкар са обсъдили по думите му културните връзки между двете страни, научния обмен, сътрудничеството в образованието

Заев: На финалната права сме с България

Според Никола Димитров провалът на РСМ е провал и на ЕС

Ще направя всичко за намирането на решение с България. Ако не намерим сега решение, ще намерим през 2022 година. Това каза в Скопие премиерът в оставка Зоран Заев, предаде БГНЕС.

“Между 14 декември и 15 януари е периодът, в който може да се проведе Съветът по общи въпроси. Тогава може да направим крачка напред и най-накрая след 16 години да започнем преговори за членство в ЕС. Става въпрос за седмици”, добави още той. Според него в момента е много важен период, който изисква голяма отговорност и е необходимо стабилно мнозинство и правителство. То е гарантирано с включването на албанската партия “Алтернатива в управляващата коалиция. “Лично аз смятам, че трябва да е ясно и на България, и на Европа, най-много казано, че след мен ще има по-голяма неизвест-

ност. Те знаят какъв съм, какви политики вода и към какво се стремя. Точно поради тази причина казвам, че това е най-положителният период за намиране на решение”, заяви лидерът. И добави, че за него най-важното нещо в държавата е евроатлантическата ориентация и това, “което сме започнали с България”. “Намираме се на края. Ние сме на фотофиниш. Не мога да оставя нещата така. Много ясно е очертана целта кога това нещо може да стане. След това идва председателството на Франция, а там ще има избори напролет и възможността да се намери прозорец за решение на спора между Македония и България е малък”, подчерта Заев и добави, че се гордее с решенията, които е взимал през изминалия период. Той твърди, че и “народът е убеден в правотата на това и че това е истинският път за инте-

грацията на РСМ в ЕС и НАТО”.

Междувременно македонският вице-премиер по европейските въпроси Никола Димитров заяви: “Нашият провал или успех е провал и успех за самия ЕС. “По време на конференцията в Скопие той добави, че Нито една европейска страна поотделно не е достатъчно силна за справяне със съвременните предизвикателства. Единственият начин за справяне с тях е европейският път за обединение на континента, който без региона на Западните Балкани, ще остане завинаги незавършен и непълен. “В този смисъл нашият (не)успех ще бъде (не)успех и за самият ЕС, ако ЕС е силата, която дърпа към доброто. Изпълнихме много стриктни условия. Крайно време е да получим справедливо одобрение, ако ЕС е общност на ценности”, подчерта Димитров.

Разпуснаха парламента в Португалия

Португалският президент Марселу Ребелу де Соуза постанови разпускането на парламента, което бе и последната официална стъпка преди предсрочните избори на 30 януари догодина. Указът бе издаден в последния възможен ден за разпускане на парламента, което по закон трябва да стане най-малко 55 дни преди изборите.

До предсрочни избори се стигна, след като през октомври парламентът отхвърли проектобюджета на правителството на малцинството на Социалистите и с това на практика сложи край на относителната политическа стабилност в страната през последните шест години.

Социалистите водят в социологическите проучвания с подкрепа от 38,5-39%. Далеч зад тях се нарежда основната опозиционна сила - Социалдемократическата партия, която подкрепят между 24,6 и 28,1%. Никоя партия не се ползва с достатъчно подкрепа, за да си осигури парламентарно мнозинство.

Италия въвежда втори вид сертификат

В Италия влязоха в сила още по-затегнати ограничения срещу разпространението на коронавирус, които изключват неваксинираните от много обществени дейности. Страната въвежда т.нар. супер зелен сертификат. Вече само тези, които са били ваксинирани или са преболедали КОВИД-19, ще се допускат в ресторанти, кина, клубове и на футболни мачове.

Правилата се затягат и в местния обществен транспорт и в хотелите. Досега пътува-

щите във влакове на дълги разстояния трябваше да бъдат ваксинирани срещу КОВИД-19, да са се възстановили от болестта или да имат отрицателен тест за коронавирус. Доказателство за това вече се изисква и за метрото, автобусите и влаковете в местния транспорт, под формата на т.нар. зелен пропуск.

Тези правила, приети от правителството на премиера Марио Драги в края на миналия месец, трябва да останат в сила до 15 януари.

НАКРАТКО

Беларус отговаря на западните санкции

Беларус може да наложи мерките си за отговор на санкциите на Запада през тази седмица. За това предупреди премиерът на Беларус Роман Головченко, цитиран от ТАСС. “Това ще бъде само част от такива мерки. Не планираме да използваме целия арсенал, въпреки че сме изработили нашия отговор. Последващите мерки няма да бъдат асиметрични, както казахме. Това ще бъдат симетрични мерки”, заяви той.

Американски конгресмен предизвика гняв

Американски конгресмен се сблъска с лавина от критики и гняв, след като публикува коледна снимка на семейството си, позиращо с автомати във военен стил, дни след смъртоносна стрелба в училище, предаде Би Би Си. Представителят на републиканците от Кентъки конгресмен Томас Маси я сложи в Твитър с надпис: “Дядо Коледа, моля те, донеси боеприпаси”. Постът бе осъден от семействата, засегнати от насилие с огнестрелно оръжие, както и от личности от двете основни партии в САЩ.

Опозицията във Венецуела пред разпад

Политическото движение, което САЩ подкрепиха във Венецуела, за да оспори авторитарното правителство, е на път да се разпадне, след като голяма фракция обяви оттеглянето си. Хулио Борхес, водеща фигура в антирежимната коалиция, призова за прекратяване на лидерството на Хуан Гуайдо, когото Щатите и десетки съюзници подкрепят като легитимен президент на Венецуела от януари 2019 г. в стратегия за отстраняване на силния държавен глава Николас Мадуро.

Две жертви на самолетна катастрофа в Канада

Двама души са загинали при катастрофа на малък самолет в източната провинция Нюфаундленд и Лабрадор, съобщиха телевизионният канал Си Би Си. Спасителите са открили своевременно падналият самолет. На борда е имало пилот и пътник, които са загинали. Няма информация за причината за катастрофата, води се разследване.

СНИМКИ БГНЕС

Хора трудно се придвижват пеша по улиците в района Кута на остров Бали. Някои използват надуваеми лодки. От няколко дни проливни дъждове са причината за големи наводнения в най-известната туристическа дестинация в Индонезия

Новите лица на Германия

От стр. 7

Във вътрешен план също се трупат проблеми, които изглежда досегашното правителство не бе в състояние да реши - макар в основата на либералната мигрантска политика на ФРГ да стои вечната нужда от евтина работна ръка, след 2015 г., когато Меркел изрече прословутата си покана към бежанците, приливът на хора така се увеличи, че германското общество не смогваше да се справи. Кое то породи доста негативни нагласи сред широката публика и конкретно срещу канцлера. Недоволството намери основание и заради факта, че докато се търси работна ръка от чужбина, условията за германците не се подобряват. Германската средна класа усеща на гърба си тази конкуренция, водеща до по-ниски заплати и по-лоши условия на труд. Макар макроикономическите показатели на федералната република да са добри, за много хора животът не е станал подобър през последните години. Напротив. Разбира се, тук влияние има и избухналата миналата година коронакриза, но такива тенденции се наблюдаваха още преди това.

На този фон някои наблюдатели говорят за “ляв завои” в германската политика. Тази теза е само донякъде вярна. Да, социалдемократите стоят повлияно от ХДС по много въпроси. Но могат ли няколко корекции тук и там да се считат за “завой”? Трудно. И, да, германските Зелени са доста по-леви от нашите, например. Но присъствието на либералните свободни демократи в коалицията действа като препятствие за сериозно движение наляво. Въпреки това една от записаните в споразумението мерки е повишаване на минималната работна заплата до 12 евро/час (в Германия МРЗ се определя с часова ставка). За сметка на това през 2023 г. отново ще се задейства “дълговата спирачка”, което вероятно ще се отрази на размера на публичните инвестиции. Такива малки размествания обаче са по-скоро резултат от преговорните договорки и отстъпки на коалиционните партньори и конюнктура на германската политика, отколкото на някакъв нов курс. Свободните демократи, които постигнаха впечатляващите 98% вътрешна подкрепа в допитването за участие в коалицията, вече заявиха, че ще защитават “средата”, което не предполага генерални промени. За сметка на това персонални промени са в изобилие.

Какво договори коалиция “Светофар”?

Както вече споменахме, прякорът “светофар” идва от партийните цветове на трите участници в нея - социалдемократи, свободни демократи и зелени. По време на преговорите, освен 177 страници коалиционно споразумение, бе договорено и разпределението на министерските постове. Канцлерът ще има на разположение 16 министри.

Съгласно изборните си резултати, всяка партия получава и броя министерства, за които ще отговаря. Така социалдемократите получават шест министерски поста плюс поста на канцлера. Следват Зелените с пет министерства, а като най-малка партия в коалицията свободните демократи получават четири.

ГСДП получава, освен канцлерската длъжност, още вътрешното минис-

СНИМКА БГНЕС

Съпредседателката на Зелените Аналена Бербок поема външното министерство. С интерес се очаква как тя ще съвмести съпротивата на партията си срещу “Северен поток 2” и желанието за добри отношения с Русия

терство, министерството на отбраната, на здравето, на труда и социалните грижи, на строителството и жилищната политика, както и министерството на развитието. Зелените ще отговарят за министерството на икономиката, климата и енергетиката, на околната среда и опазването на природата, на земеделието, на семейството и на външните работи. За свободните демократи остават финансовото министерство, министерството на транспорта, на правосъдието и това на образованието и науката.

Интересно е кои ресори ще се водят персонално от лидерите на трите партии. За Олаф Шолц вече стана дума. Лидерите на Зелените Роберт Хабек и Аналена Бербок поемат съответно министерствата на икономиката, климата и енергетиката и на външните работи. А шефът на свободните демократи Кристиан Линднер застана начело на финансовото министерство.

Вътрешна политика

Прави впечатление, че в коалиционното споразумение на новото германско правителство е записана значително по-ранна дата за отказ от въглицата - 2030 г. Досегашната бе 2038 г. За да бъдат постигнати тези амбициозни цели, се предвижда до края на това десетилетие вятърът и слънцето да покриват 80% от енергийните нужди на Германия. В светлината на построяването на “Северен поток 2” газът е дефиниран като енергията на прехода и се предвижда неговата употреба поне до 2040 г.

За разлика от черновите, финалният вариант на коалиционното споразумение не съдържа текст, където изрично да се казва, че няма да има повишение на данъците. В предизборната кампания и социалдемократите, и Зелените предлагаха по-високи данъци за по-

заможните. Свободните демократи обаче винаги са защитавали тезата за ниски данъци. Следва да се отбележи, че принципът на “дълговата спирачка”, суспендиран след избухването на кризата с коронавируса, ще се върне през 2023 г., тъй като вече е заложен от досегашното правителство в разчетите за 2022 г. Засега няма ясен отговор как ще бъдат финансирани планираните инвестиции в енергиен преход без повишаване на данъците и при действаща “спирачка”, която не позволява да се взимат нови дългове. Минималната заплата обаче става 12 евро на час, което ще подобри доходите на около 10 милиона души. Няма да се вдига пенсионната възраст.

По отношение на коронакризата става ясно, че новото германско правителство има намерение да направи ваксинациите задължителни от 16 март следващата година за хората, работещи в болници, старчески домове и други здравни заведения. Германия досега се въздържа да направи ваксините задължителни от страх да не изостри недостига на медицински и старчески персонал, но подкрепата за идеята нарасна, тъй като страната се сблъска с увеличаващия се брой заразни при четвъртата вълна на пандемията. Предвижда се да бъдат удължени до 15 февруари временните мерки, които биха позволили на федералните провинции да въведат по-драстични ограничения, ако е необходимо.

Външна политика

Коалиционните партньори се обявяват за “силно европейско и трансатлантическо сътрудничество”, но с повече “стратегически суверенитет” за Европа и “по-нататъшно развитие на една федерална Европа”. Според политолога Роня Кемпин обаче Германия ще се изправи пред предизвикателство в желанието си да наложи

решенията в ЕС да се вземат с квалифицирано мнозинство, а не с консенсус. По-малките страни виждат в това механизъм да бъдат заобиколен и ще се съпротивляват, казва Кемпин. За да се случи това, трябва да бъдат променени и договорите на ЕС, което се явява допълнителна пречка.

Отношенията на Меркел с големия съюзник и съперник Франция като цяло бяха добри, въпреки неизбежните неразбирателства в дадени моменти. И сега двете страни остават на коренно различни позиции по отношение на ядрената енергетика - докато Франция бе сред най-гласовитите в инициативата на няколко европейски държави атомната енергия да бъде обявена за екологично чиста в рамките на ЕС, Германия продължава да настоява за “зелен преход” без ядрена енергия.

Новото правителство дава заявки, че иска конструктивен диалог с Русия. Без да се споменава директно Москва обаче, се настоява за “незабавен край на опитите за дестабилизация на Украйна, насилието в Източна Украйна и незаконната анексия на Крим”. Нищо не се споменава за “Северен поток 2”, въпреки твърдата позиция на Зелените срещу газопровода. Тонът към Китай е потвърд, като се припомнят спорните въпроси с уйгурите, Хонконг и Тайван.

Външното министерство ще бъде оглавно от Аналена Бербок, която подкрепя разширението на изток на НАТО и сътрудничеството със САЩ. Тя също е застъпник на по-координирана европейска външна политика, особено по отношение на Русия и Китай, с което с нищо не се различава от стандартния западен политик. Предстои да видим как ще се отрази на немската позиция в света смяната на караула в Берлин.

Наскоро ООН показа доклад със зловеща статистика: само на остров Мадагаскар един милион души нямат какво да ядат, а Гватемала е страната в Латинска Америка с най-висока детска смъртност, дължаща се на липса на храна. За близо година (остават по-малко от четири седмици до края на 2021 г.) умрелите от глад са 7 милиона (малко повече от населението на България, въпреки че официалните данни от преброяването още не са излезли). За сравнение, починалите от КОВИД-19 за същия период са само един милион. Но коронавирусът може да е причина да се удвои гладът в световен мащаб. Затворените граници и международни търговски пътища нарушават доставките на жизненоважната помощ. Това оказва влияние върху здравето на милиони деца по света.

Около 155 милиона души в 55 страни по света изпитват продоволствена криза от глад. Ръстът спрямо 2019 г. не е за подценяване - 20 милиона! Много хора ще кажат, че това са просто числа и статистиката може лесно да бъде манипулирана. Но бедстващите не манипулират, те показват суровата действителност.

* * *

Да, има нещо много по-страшно от коронавируса, с чиито нови варианти всекидневно ни облъчват медиите. Непрекъснато споменават в коя държава колко са починали за денонощие от заразата, но никога не дават данни за хората, които не слагат и зълък в устата си. Вероятно, защото това се случва в бедните страни, а не бива да забравяме, че в началото на пандемията вирусът бе обявен за "болестта на богатите", защото само те могат да си позволят да пътуват и да го пренасят.

Като стана въпрос за пътуване и за капризни туристи, ще дам пример с Гватемала. За разлика от много други държави, които са ключови дестинации, тази централноамериканска страна не е. Затова, когато човек отиде там, не го посрещат с храна, която може да бъде намерена навсякъде. Напротив - предлагат от местната кухня. Проблемът е, че в повечето случаи ястията биват връщани почти веднага, което обижда не само готвача, но и милионите деца, които си лягат с празен стомах.

Покрай КОВИД-пандемията много хора останаха без работа и в Аржентина. Днес улиците са изпълнени с просещи деца, защото няма откъде родителите им да намерят пари поне за хляб. А същевременно ресторантите, които са отворени, изхвърлят тонове храна, останала неизядена или върната, защото вече е изстинала.

Към всичко това прибавяме и домакинствата, които не ядат два пъти подред една и съща манджа и предпочитат да изхвърлят остатъка, вместо да "се подложат на унижението" някой съсед да види, че на масата се сервира едно и също нещо. Волтер има мъдра мисъл,

СНИМКА БГНЕС

Жителите на остров Мадагаскар са едни от най-големите потърпевши на "цивилизацията" свят. Те разпродават малкото, което имат, за да си купят от безбожно скъпите храни в магазините. Животните и растенията, които са ставали за ядене, вече са свършили. Някои слагат нещо в устата си веднъж на три дни, други дават всичко на децата си

Пандемията "глад" - по-страшна от КОВИД-19

По света всеки ден умират хиляди от недोхранване, голяма част от тях са деца

Таня ГЛУХЧЕВА

която ще перифразирам - цивилизацията не е подтинала варварството; напротив - усъвършенствала го е. Направила го е по-жестоко и по-варварско.

Днес всичките тези страни, подложени на нечовешки глад и мизерни условия, някога са били богати земи, удовлетворяващи нуждите на населението. По-късно, след зверско експлоатиране от колониалните амбиции на белите хора, са оставени напълно ограбени.

Сега нека се замислим колко храна се изхвърля ежегодно в "развитите" страни. Защото е въпрос на "престиж", на високо място в обществото да се разхищават средства, за да се внушава социална принадлежност. А единственото, което в действителност се внушава, е голяма посредственост и комплексарщина.

"Всичко е следствие от климатичните промени" се опит-

ват да ни убедят световните лидери, които констатира факта, обещава да вземат мерки и... тъй като те не са пряко засегнати, трапезите им винаги са пълни с всевъзможни скъпи и екзотични блюда, на практика нищо не се случва.

Дори бившият американски президент Доналд Тръмп беше казал по адрес на настоящия държавен глава Джо Байдън, че ако наистина е бил толкова загрижен за климатичните промени, е нямало да пропътува толкова километри с правителствения самолет и да замърсява въздуха. Особено по време на пандемия, когато повечето срещи са виртуални и, както постъпиха колегите му от Китай и Русия - присъстваха онлайн.

България също не е добър пример

Според последните проучвания в страната ни 1,5 милиона българи живеят под прага на бедността, а в същото време 680 тона храна отива на боклука. Как е възможно да се допусне такова нещо? Това е въпрос, който има много отговори, но нито един не се харесва на управляващите. Защото основната вина е тяхна, основният пример е техният.

В Дания например, за да не се изхвърлят плодове, в повечето случаи - ябълки, собствениците ги оставят в найлонови

СНИМКА АВТОРКАТА

Парадоксът в Гватемала е, че местните са принудени да продават храна на хора, които не я оценяват и я подминават, докато самите производители са с празни стомаси

торбички и ги завързват за оградата. Така, който има нужда, отива и си взема торбичката. Съвсем безплатно. В Южна Испания, където по улиците е пълно с портокалови дръвчета, от общината назначават сезонни работници, които да ги обера и занесат във фабрика за правене на мармалади. А при нас? Шипките са оставени да гният, а биха могли да се берат за мармалад или чай. Колко сливи, круши и какви ли не плодови дръвчета раждат всяка година, а плодовете се оставят да падат и никой не иска "да се унижава" да върши тази "срамна" работа, защото може да мине някой познат и да го види. Т.е. отново стигаме до комплексите.

А истинският срам е, че по света умират всеки ден толкова невинни хора, толкова деца, пълни с мечти и желание за живот. Вероятно и климатичните промени имат своя дял, като сушата или наводненията, но природата трудно може да се контролира. Това, което можем да контролираме и подобряваме, са навиците и начинът на мислене. За съжаление, сякаш това е по-трудна задача от борбата с климата.

Геополитиката на Турция

От „стратегическа дълбочина“ до „стратегическа автономност“

ЧАСТ ВТОРА

Непосредствено след края на Студената война за Турция се открива нов хоризонт - този на „тюркския свят“, който отваря вратите за пълноценно разгръщане на „стратегическа дълбочина“

региона на Централна Азия

Историческият за външната политика на Анкара момент открехва и широка дискусия в политическите кръгове в страната, а резултатът от това е, че Турция уверено започва да поддържа ислямистките националистични движения в региона, облагодетелствана от разпада на СССР и придобитата в резултат на това независимост на централноазиатските републики. Интересът на Турция е провокиран основно от:

- 1) културните и езикови връзки;
- 2) икономическото асистиране и инвестиране в тях;
- 3) инвазивното проникване като „байпас“ на кюрдския национализъм на турска територия;
- 4) стабилизирането на ситуацията в Ирак и Сирия след американската инвазия в тях.

Изводът от това е: осъществяване на масирано навлизане, в съчетание с интересите на Анкара, в Каспийския регион поради наличието на значителни запаси от суров петрол в него.

В рамките на подобна политика Турция обръща взор и към

региона на Кавказ

посредством военно-техническото сътрудничество с Грузия, което значително се интензифицира с подписването на Договор за военно сътрудничество и коопериране. Той е и съществена част от политиката на страната за членство в НАТО. В тази плоскост се позиционира и отношението на Турция към конфликта в Нагорни Карабах (между Армения и Азербайджан), доколкото, разбира се, областта се възприема като коридор за разширяване на влиянието на Русия. Естествено е, че Анкара не желае арбитражната роля на Москва по геополитически съображения. Русия е наясно с това и предприема всестрани дипломатически усилия, за да реши конфликта и чрез това да редуцира турското влияние в Азербайджан. Обратното за нея би било крупен геополитически провал. Както показва неотдавна приключилата среща между Алиев и Пашинян под егидата на руския президент Владимир Путин, стратегията на Русия е печеливша. Това означава, че влиянието на Турция в конфликта ще намалява с времето.

Създаването на Евразийския икономически съюз (ЕИС) е съществена крачка в утвърждаването на водещата роля на Русия

в Централна Азия

Началото му е поставено през 2009 г. със създаването на общо икономическо пространство между Русия, Беларус и Казахстан. Още през 1994 г. президентът на Казахстан Назърбаев за първи път лансира идеята за създаване на Евразийски съюз. Неговата задача е формирането на общ пазар между Русия и страните в региона. Понастоящем Турция не е член на ЕИС, но политическите анализатори в страната си дават сметка за икономическите и политическите ползи от това. За Турция подобно членство:

■ Доц. Лъчезар РАДЕВ

- би могло да играе роля на спасителен пояс, доколкото страната изпитва безмилостно задълбочаващи се икономически проблеми;

- би дало пълноценна възможност за участие в географски широк сухоземен ареал, в който се формира свободна икономическа зона;

- би поставило на качествено ново ниво социалната политика в страната;

- би спомогнало за геополитическото разширяване на влиянието ѝ до Черноморския и Средиземноморския региони посредством участието на страната в ЕИС.

И още един немаловажен въпрос: какво би представлявало подобно обединение между ЕИС и Турция, при условие, че само населението на тази общност след обединението би било 254 милиона души? Възможният отговор като че ли идва от само себе си. Включването на Турция в ЕИС е очевидно преимущество и за двете страни. Разбира се, съществуват множество проблеми, които ще бъдат обсъждани, но може да се очаква реално членство на Турция в ЕИС.

Политиката на Анкара в областта на средното и висшето образование в Централна Азия се развива по следния начин: за периода 1991-1999 г. са открити общо 77 средни училища, от които 29 в Казахстан, 18 в Узбекистан, 13 в Туркменистан, 12 в Киргизстан и 5 в Таджикистан. Общият брой на учениците в тях е 16 000. Латен Гюрси и Фетхулах Гюлен финансират създаването на университета „Сюлейман Демирел“ в Казахстан, „Ататюрк“ в Киргизстан и „Туркмен тюрк“ в Туркменистан. „Меката сила“ на Тур-

ция в региона е съпроводена и от широка по обем културна политика. Наситеността и обхватът ѝ биха могли да бъдат обект на друг анализ.

Близкият изток

се оформя като специална част от концепцията за „стратегическа дълбочина“ след края на Студената война. Основна точка и трудна дилема в нея за Турция е Ирак. Причините за това са видими и ясни. В северната част на страната живее многобройно кюрдско малцинство (иракски кюрди). Навремето Тургут Йозал разрешава използването на турските военни бази за нанасяне на бомбени удари срещу Ирак. По същото време Турция спира и изграждането на нефтепровода Киркук-Юмурталик.

От друга страна, проблемите около Сирия и отношенията с Иран са също на дневен ред, доколкото политиката на Анкара е в съзвучие с тази на Запада по повод и на двете държави. Със Сирия обтягането на отношенията е свързано със становището на Анкара, че тя помага на PKK. Спасителен вариант Турция намира в сближаването с Израел, с който тя има подписани договори за военно сътрудничество. От своя страна Израел осъществява въздушни атаки над сирийска територия, което със сигурност отговаря на възжеланията на Турция. Турция възприема Иран като потенциален конкурент в региона на Кавказ и на Централна Азия. Отворен обаче остава стратегическият въпрос за отношението на Анкара към формирания силов триъгълник Русия-Иран-Китай, който би могъл да ѝ създаде предизвикателства от най-различен характер.

Турските аналитични кръгове очертават три обемни лимитиращи фактора пред външната политика на страната в региона:

1. Турция се разглежда от държавите в Близкия изток като деструктивен фактор поради нейното имперско минало и предизвиканите от това опасения за възвръщането му.

2. Турция остава в голяма степен привързана към политиката на САЩ и Запада спрямо региона, което се приема като стратегическо противодействие на арабските национални цели и задачи.

3. Очевидното затопляне на отноше-

нията с Израел се възприема крайно отрицателно, защото Израел е основният враг на държавите от региона.

„Стратегическата дълбочина“ на икономическите и политическите отношения на Турция със страните от региона се обуславя и от още един важен факт. Той е свързан с отношението на Анкара към провинция Синдзян в Китай, в която живее компактно мюсюлманско население. Още през 1990 г. китайското политическо ръководство отчита, че Анкара активно подкрепя уйгурските сепаратисти, чиято активност в Синдзян е нулирана едва през 2009 г. През този период Пекин заема твърда дипломатическа позиция, която кара Давутоглу в ролята си на външен министър да декларира при посещението си в Пекин през 2010 г., че „Турция не прави сметка да се намесва във вътрешните работи на Китай“. Обект на визитата му са и въпросите по издигането на нивото на културните отношения между страните. Така през 2012 г. се стига до отварянето на турски търговски център в Урумчи - столицата на провинция Синдзян. През 2017 г. сегашният външен министър Мевлют Чавушоглу се среща със своя китайски колега Ван И в Пекин, разговорът се фокусира и около сътрудничеството между страните по повод на трансграничния тероризъм. Нищо чудно това предложение да е повдигнато и във връзка с факта, че в Турция живеят от 30 000 до 50 000 уйгури, чието евентуално участие в джихадистки групировки е неприемливо за Китай. От друга страна, на срещата между двамата външни министри е повдигнат и въпросът за сирийските бежанци в Турция, които се афишират като противници на Башар Асад, както и за тяхното участие в специални операции на сирийска територия.

Прави впечатление обаче, че Турция предприема всички възможни стъпки да развива

икономическите си отношения с Китай

особено след началото на мегапроекта „Един пояс, един път“. Участието на Турция в него се счита за начин за реализиране на нейното устойчиво развитие. С най-голяма инфраструктурна тежест в него е изграждането на модерни жп магистрали с дължина 2826 км. В резултат на икономическото партньорство между страните, общият стокообмен за 2020 г. е в размер на 100 млрд. долара. Във военната област те се договарят за модернизация на турските ракетни системи с китайско участие.

Независимо от това обаче, Турция все още не е член на Шанхайската организация за сътрудничество (ШОС), въпреки че усилените контакти започват още през 2013 г. От страна на Турция те се определят като „стъпка с неясни политически последиствия, но с определена символична стойност“. Няколко години след това (2016 г.), при посещението си в Китай Ердоган настоява за пълноправно членство на страната му в ШОС, след като вече е станало ясно, че Европа е хлопнала вратата пред лицето на Турция, което се приема от нея като невероятно оскърбление.

Основното предизвикателство пред Турция за нейната „стратегическа дълбочина“ и „стратегическа автономност“ е собственото ѝ икономическо развитие. Тоест, дали резултатите от него ще позволят възходящото развитие на тези две стратегии, или не. Отговорът: в бъдеще, с хоризонт до 2050 г., стратегиите няма да се развиват балансирано и устойчиво, което не означава, че ще бъдат забравени. Просто реализацията им ще се забави.

Изложба разказва за Васил Гендов

С нея се отбелязват 130 години от рождението на пионера на българското кино

Институтът за изследване на изкуствата при БАН и Държавната агенция "Архиви" канят всички интересувани се от историята на българското кино и култура на изложбата "Васил Гендов. Живот между театъра и кино" по случай 130 години от рождението на пионера на българското кино. Тя се открива на 7 декември от 17 ч. в изложбената зала "Архиви" на ДА "Архиви", ул. "Московска" 5, и може да се разгледа до 13 януари 2022 г.

Изложбата се осъществява от научен екип на сектор "Екранни изкуства" на Института за изследване на изкуствата при БАН с ръководител доц. д-р Александър Донев и с участието на гл. ас. д-р Теодора Дончева и гл. ас. д-р Деян Статулов. Научен консултант е д-р изк. Петър Кърджиков. Значителен принос за реализацията на

изложбата имат Кирил Кирилов (гл. специалист) и Димитър Стоименов (началник отдел) в дирекция "Публичност на архивите" към ДА "Архиви". Художник-оформител е Даниел Нечев.

30-те табла в размер 70x100 са посветени на различни теми от биографията и творческия път на Васил Гендов, а няколко десетки ценни експоната и документи досега не са напускали музейните и архивните хранилища. За първи път се представят пред широката публика неизвестни факти за пионера на българското кино, както и непоказвани фотографии, документи от личния му архив, предаден в НИМ,

и документи, съхранявани във фондовете на ДА "Архиви".

Изложбата си поставя за цел не само да отдаде почит на един от основателите на българското филмово изкуство, но и да приближи съвременната публика до реалните размери на неговата значимост и неограничен принос в българската култура от първата половина на XX век. Сред показаните за първи път документи са неизвестни ръкописи с оригиналните пиеси и драматизации на Васил Гендов, които той пише за своята пътуваща театрална трупа. Ще бъде експониран и опазеният и съхранен в ДА "Архиви" най-стар, оцелял до днес, български филмов плакат - за "Бай Ганьо" (1922) на В. Гендов.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Столичната община, програма "Култура", направление "София - творчески град на киното (под егидата на ЮНЕСКО)" и със съдействието на БНФ, НИМ, НТ "Иван Вазов", ФилмсканПро в партньорство със Съюза на артистите в България, Националния политехнически музей, Дома на киното, кината "Влайкова", "Евросинема", "G8".

Пабло Пикасо и Димитър Войнов-син - един до друг в галерия „Възраждане“

Галерия "Възраждане" в Пловдив представя изложбата живопис на Димитър Войнов-син под наслов "Да докоснеш Пикасо". Творбите може да се разгледат на живо в арт салона, също така на сайта и на фейсбук страницата на галерията до 13 декември.

"Една изключителна изложба - Пабло Пикасо и Димитър Войнов-син - един до друг. В картини! Откъдето и да го погледнеш - предизвикателство! Войнов го е измислил - неговите прекрасни жени, редом с персонажите, най-вече от синия период, на Пикасо. Две несъвместимости, погледнати единично, намират съвършения баланс в картините - изключително постижение на Войнов, дързък и безкомпромисен, и талантът му се е развихрил на сто процента. Това, което изумява и покорява зрителя, освен перфектността на нарисуваното, е, ще повтора, превъзходният баланс между фигури, мизансцен и идеи. Не всеки художник може да си позволи подобна дързост. Войнов дръзва и го прави блестящо! А купувачът ще си има в къщи и Пикасо, и Войнов - в една само картина", разказва галеристката Краси Алексиева.

Димитър Войнов-син е роден през 1971 г. в София. Завършва ССХУ за изящни изкуства "Илия Петров" в София през 1990 г., а през 1997 г. - стенопис в НХА. Има над 50 самостоятелни изложби. Носител е на престижни отличия.

СНИМКА АРХИВ ДУМА

Яна Маринова играе моноспектакъла „Куци ангели“ във Варна

Художничка на икони се заема да вкара в правия път градските примитиви от селски тип. Възпитателното й средство се нарича 9-милиметров "Смит енд Уесън", с който им троши капачките, после ги рисува като ангели. Реално-нереална история за една чувствителна душа с характер на легирана стомана в реално-нереалната ни държава. Комично-драматичен разказ за опасните граници на човешката самозабрава и последствията от прекриването им. Това е моноспектакълът "Куци ангели", с който Яна Маринова гостува в зала "Европа" на Фестивалния и конгресен център във Варна на 9 декември. Режисьор е Георги Михалков. "Куци ангели" е гаранция срещу скуката и равнодушието, а най-хубавото е, че по действията и преживяванията на героинята човек може да донамести картината на "българския преход". На прехода изобицо, който няма нито начало, нито край, защото е самият живот, посочва авторът Владо Трифонов.

СНИМКА ФКЦ - ВАРНА

СНИМКА ИВАН ЕРМЕНКОВ

Над 2000 души аплодираха в НДК „Извънредно специално“ на Стефания, Здрава и Богдана

Музика, танци, блясък и неподражаемостта чувство за хумор на Стефания Колева, Здрава Каменова и Богдана Трифонова превърнаха "Извънредно специално" в истински празник в зала 1 на НДК пред повече от 2000 зрители. Актрисите показаха модерен и актуален прочит на ситуацията, в която сме всички от две години, обединявайки истинските истории от станалите знакови за тях стендъп комедии "Извънредно положение" и "Извънредно любовно".

Истории, които ни докарват до

истеричен смях или ни разплакват и ни карат да се замислим. Истории, в които и ние сме участвали и които преобръщат тъглата, през който гледаме на себе си.

Зрителите успяха да надникнат и зад завесата на предстоящото представление на Стефания Колева, Здрава Каменова и Богдана Трифонова, чиято премиера се очаква през 2022 г. Всичко това беше в синхрон с музиката, изпълнявана от Vera Russo - певица, диджей и едно от най-актуалните имена в клубния живот.

- ☐ **Всички мравки на Земята тежат толкова, колкото всички хора.**
- ☐ **В 41 страни по света езикът на знаците е признат за официален.**

Мъжът е странно и нелогично същество, което смята всички те ви рокли за еднакви, а от-
вертките си за различни...

НА ТОЗИ ДЕН СА РОДЕНИ

ДИМИТЪР АВРАМОВ,
режисьор
КОСТАДИН СТОЙКОВ,
волейболист
НИНКО КИРИЛОВ,
писател и журналист
ОВАНЕС ТОРОСЯН, актьор
ПЕТЪР АЛЕКСАНДРОВ,
футболен треньор
РУМЯНА КОЦЕВА,
изпълнителка

Известният български изпълнител Васил Петров бе поканен в Монако, където на 23-ма милиардери. Звездата на родната джаз сцена присъства на първата годишна Forbes Monaco Crypto & Art Gala, която обедини световни експерти и местни богаташи, споделящи страстта към дигиталните активи. В брилянтен акомпанимент на пианиста Живко Петров легендарният музикант представи свои версии на джаз и поп стандарти и композиции от новия му албум Love Songs Vol.1. "За първи път ми се случва да пея пред

Васил Петров на пред милиардери

На ексклузивното събитие в Монако се проведе
търг, на който бяха събрани 387 000 евро

23-ма милиардери, от които 7 са забогатели от крипто валути. Песента, с която открихме гала вечерта, беше Fly me to the moon на Бърт Хауърд. С изненада разбрах, че това е химнът на крипто милиардерите. Благодаря за поканата на г-н Луис Ф. Коста Макамбура, главен изпълнителен директор и издател на "Форбс Монако", сподели Васил Петров. На гала вечерята се проведе аукцион на оригинални творби на Маркос Марин, Александър Беридзе и други автори. На търга бяха събрани 437 хил. долара (387 хил. евро), част от които са за фондацията

на принцеса Шарлийн и Fight Aids Monaco. Дъстин Плантахолт, главен изпълнителен директор и основател на Life's Tough Media и домакин на подкаста bitcoin.com, модерира дискусия по време на вечерята с водещите световни експерти по крипто валути. Специалистът е прочут и с факта, че съветва известни личности, сред които са пианистът Джон Теш, рапърът Sir Mix-a-Lot, боксърът Ивандър Холифийлд и астронавтът от "Аполо 11" - Едуин "Бъз" Олдрин. Сред участниците в събитието се откриха Робърт Грант, главен изпълнителен ди-

ректор на Crown Sterling - фирма за цифрова криптография, и изпълнителният директор на Atari Chain Фредерик Чеснаис. Местният милиардер Дейвид Якобахвили, основател на частния музей Collection, завърши дискусията, разсъждавайки за NFT и изкуството. Пред стотите души, присъстващи на събитието с ексклузивни покани, говориха също Джо Вецани - основател и главен изпълнителен директор на Lunar Crush, Мат Ларби - главен изпълнителен директор и съосновател на Realm Art, и Даниел Гулдман - основател на Unbanked.com.

Панагюрското златно съкровище впечатлява туристите в Дубай

Туристите, които посещават българския павилион на световното изложение в най-важния търговски и финансов център на ОАЕ, са изключително впечатлени от репликите на Панагюрското златно съкровище. Интересуват се от историята, изработката и предназначението на ценната находка. А също така често питат дали върху логото на "Експо 2020 Дубай" е изобразена златната фиала.

Културата и историята на всяка държава са неизменно свързани със световната култура и история. Една от целите на изложението в ОАЕ е да създава мостове, като заличава различията, да изгражда дългосрочни връзки и партньорства, основани на близост и синергия. Неслучайно основната тема на "Експо 2020 Дубай" е "Свързвайки умове-

FIALA
A gold treasure
found
in the town of
Panagyurishte,
Bulgaria

Откриват прилика между логото на "Експо 2020 Дубай" и фиалата от прочутото ни съкровище

те, създаваме бъдеще". България допринася за това чрез своята древна история. Концепцията на нашия павилион е свързана също със споделянето и коллаборацията между различните култури: "България: център на свързаност, двигател на бъдещето". Изложени са реплики както на Панагюрското, така и на Варненското златно съкровище, чрез които представяме страната ни като люлка на една от най-ранните цивилизации в Европа.

Кобра се заклеци в кутийка от бира

Спасители на змии са били извикани в село в окръг Пури в индийския щат Одиша, след като местни жители открили очилата кобра с глава, заклещена в празна кутийка от бира.

В разпространения в социалните мрежи клип се вижда как експертите успяват да срежат внимателно с ножица кенчето и да освободят влечугото, дълго близо 1,2 метра.

Кобрата е получила само леки наранявания и е била лекувана с антибиотичен спрей, преди да бъде пусната обратно в дивата природа.

Благодарение на тренировките с подръчни средства, мъжът натрупал 10 кг мускулна маса

СНИМКА БГНЕС

Банкси дарява \$13 млн. за превръщането на затвор в център за модерно изкуство

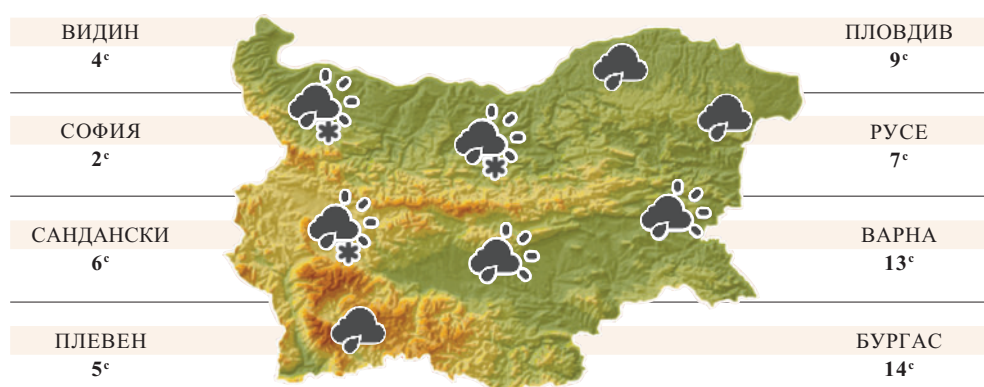
Британският уличен художник Банкси възнамерява да дари 10 млн. паунда (13,2 млн. долара) за превръщането на бившия затвор в Рединг (Бъркшир) в център за съвременно изкуство. Приходите ще бъдат от про-

дажбата на шаблона, който световноизвестният артист е използвал за създаването на графити върху 500-метровата стена на тъмницата, съобщи "Съндей таймс". Прочутият британски поет и драматург Оскар Уайлд

(1854-1900) дори й е посветил стихотворение.

Максималната сума, плащана някога за творба на Банкси, е 18,6 млн. паунда (25,4 млн. долара) - именно за толкова бе купена "Любов в контейнера за

боклук", която придоби световна известност, след като по време на търг "Момиче с балон" бе почти унищожена от шредер (на снимката), инсталиран тайно от самия автор в рамката на картината.

С умерен северозападен вятър в страната ще нахлува студен въздух. Във високите полета в Западна България и Предбалкана дъждът бързо ще премине в сняг, ще се образува снежна покривка до 5-10 сантиметра. През деня валежите ще обхванат и Източна България. Югозападният вятър и там ще се смени със северозападен и с продължаващото застудяване на места и в Североизточна България ще вали сняг, а в източните райони и Горнотракийската низина - дъжд. Повишена вероятност за значителни по количество валежи има и в Южна България.

НИМХ/БТА

ХОРОСКОП

ОВЕН

Усеца се настъпването на зимата по сериозното ви отношение към нещата. Очакват ви преговори.

21 март - 20 април

ВЕЗНИ

Имате сериозен ангажимент, който не търпи отлагане. Трудно се концентрирате, стегнете се.

24 септември - 23 октомври

ТЕЛЕЦ

Малко сте напрегнати. Като начало разчитайте ненужните неща в работата и около вас.

21 април - 21 май

СКОРПИОН

Бързо ще отхвърляте задачите за деня, без да се впечатлявате от съетата на обкръжение-то ви.

24 октомври - 22 ноември

БЛИЗНАЦИ

И по-добри дни сте имали. Ще ви се струва, че целият свят се опитва да ви впрегне в работа.

22 май - 21 юни

СТРЕЛЕЦ

До обяд ще сте разсеяни и трудно ще влезете в ритъма на всекидневието. Следобед действайте.

23 ноември - 21 декември

РАК

Ще работите на бързи обороти. Май доста хора ще търсят помощта ви. Направете си организация.

22 юни - 23 юли

КОЗИРОГ

Постепенно започвате да правите планове за зимата, затова се концентрирайте върху най-важното.

22 декември - 20 януари

ЛЪВ

Нещата ще правите със замах. Вдъхновявайте другите с примера си и ще постигнете успехи.

23 юли - 23 август

ВОДОЛЕЙ

Започнете деня с мисълта какви проблеми са ви затиснали. До обяд вече ще решите част от тях.

21 януари - 19 февруари

ДЕВА

Ще се чувствате в добра форма, макар че ви вълнуват мисли за дома и как да го преобразите.

24 август - 23 септември

РИБИ

Трудно ще се задържате на едно място. Все нещо ще ви мами надолу, очакват ви изненади.

20 февруари - 20 март

05.55 Денят започва сутрешен блок с Христина Христова
09.00 По света и у нас
09.05 100% будни
10.55 Детска Евровизия 2021 клипове
11.00 Култура.БГ
12.00 По света и у нас
12.35 Новини на турски език
12.45 Телепазарен прозорец
13.00 Последният печели забавно-познавателно семейно куиз шоу/п/
14.00 Телепазарен прозорец
14.15 Приключенията на Чоко и жабока Боко анимационен филм
14.30 Влакът на динозаврите анимационен филм
15.00 Бащи и деца 4-сериен тв филм /Русия, 2003г./
15.45 Телепазарен прозорец
16.00 Бързо, лесно, вкусно /п/
16.30 Малки истории
16.40 Светът и ние
17.00 България в 60 минути с Мариана Векилска
18.00 По света и у нас
18.30 Още от деня коментарно предаване
19.00 Последният печели забавно-познавателно семейно куиз шоу
20.00 По света и у нас
20.45 Спортни новини
21.00 Референдум с Добриня Чешмеджиева
22.00 В капан тв филм /2 епизод/ (16)
23.00 По света и у нас
23.30 Викингите тв филм /5 сезон, 12 епизод/ (16)
00.15 Светът и ние /п/
00.35 100% будни /п/
02.25 Култура.БГ /п/
03.20 По света и у нас /п от 20:00 часа/
04.05 Олтарите на България /п/
04.25 Бащи и деца тв филм /1 епизод/п/

00.15 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
01.25 „Лява политика“ (п)
02.20 „Общество и култура“ (п)
03.15 „За историята свободно“ (п)
04.10 „Думата е ваша“ (п)
05.10 „Антидот“ (п)
05.40 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
06.50 Музикален антракт
07.30 „Антидот“ (п)
08.00 „Червен картон“ (п)
09.00 „Дискусионен клуб“ (п)
10.00 ТВ пазар
10.15 „Актуално от деня“ (п)
11.00 ТВ пазар
11.15 Музикален антракт
12.00 „Хубава си, татковино“
12.30 ТВ пазар
12.45 „Лява политика“ (п)
13.45 ТВ пазар
14.00 „Нашият следобед с БСТВ“
15.30 Новини
16.00 „Антидот“
16.30 „Думата е ваша“ - открит линия
17.30 ТВ пазар
17.45 Музикален антракт
18.10 ТВ пазар
18.30 Новини - централна емисия
19.15 „Актуално от деня“
20.00 „Лява политика“
21.00 „Червен картон“ (п)
22.00 Новини - централна емисия (п)
22.30 „Актуално от деня“ (п)
23.05 „Лява политика“ (п)

06.00 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Златимир Йочев и Биляна Гавазова
09.30 „Преди обед“ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.35 „Комиците и приятели“
13.10 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ /п./
13.50 „Доктор Чудо“ - сериал, еп.45
14.55 Премиера: „Буря от любов“ - сериал, с.12 еп.65
16.00 Премиера: „Опасни улици“ - сериал, с.15
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публичностно предаване с водещ Цветанка Ризова
18.00 Премиера: „Татковци“ - сериал, еп.57
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.05 Премиера: „Опасно изкушение“ - сериал, еп.100
21.00 „Фермата: Време за пробуждане“ - риалити, с.7
22.30 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ - вечерно токшоу
23.00 bTV Новините - късна емисия
23.30 „Татковци“ /п./ - сериал, еп.57
00.30 „Двама мъже и половина“ - сериал, с.10 еп.9
01.00 „Като на кино“ - предаване за кино
01.10 „Столичани в повече“ - сериал, еп.23
02.20 „Преди обед“ /п./ - токшоу
04.30 „Търговски център“ - сериал, с.15

05.00 Телеканал „Добро утро“
08.00 Новини - информационна емисия
08.25 Телеканал „Добро утро“
09.05 „Живей здравословно!“ - предаване за медицинa и ползотворен начин на живот
10.00 „Модна присъда“ - шоу за стил и актуални тенденции
11.00 Новини (със субтитри)
11.15 „Времето ще покаже“
14.00 Новини (със субтитри)
14.15 „Хайде да се оженим!“ - шоу за търсене на партньор в живота
15.00 Мъжко / Женско
16.00 „Времето ще покаже“
17.00 Вечерни новини - информационна емисия
17.40 „В действителност“ - предаване за търсене на истината
18.45 „Нека говорят“
20.00 „Време“ - информационна емисия
20.30 „Вертинский“ - телевизионен сериал
21.45 Премиера на сезона „Док-ток“
22.40 „Вечерен Ургант“ - развлекателно-музикално ток-шоу
23.20 Михаил Пиотровский. „Пазителят“
00.15 „Времето ще покаже“
03.20 „Вертинский“ - телевизионен сериал
04.00 Новини - информационна емисия
04.05 „Вертинский“ - телевизионен сериал

Пирин спъна ЦСКА

Манолов се скара с Младенов и после вкара за 1:1

С гол на Станислав Манолов в 92-рата минута Пирин стигна до 1:1 срещу ЦСКА в Благоевград. Равенството намалява шансовете на "червените" в битката за титлата с Лудогорец. Те имаха териториално превъзходство през почти целия двубой, но трудно създаваха положения. Все пак Карло Мухар (71) откри, но голът му не бе достатъчен за победа. Хиксът изпрати софиянци на 9 точки зад лидера, но те са с мач по-малко от "орлите".

На стадион "Христо Ботев" вратарят на домакините Ник Хенгелман (8) излезе неразчетено извън наказателното си поле, за да парира Йоан Баи, който го изпревари и прехвърли, но не улучи врата. Карло Мухар (14) опита шут отдалеч, но високо над гредата. Жорди Кайседо (19) подаде към Греъм Кери, който отправи силен изстрел от 25 м, но стражът на домакините изби. Брэдли Мазику (23) центрира опасно в наказателното поле и там Кайседо надскочи защитник на "орлетата" и стреля с глава, но покрай страничния стълб. Кери опита удар от въздуха след подаване на Баи отляво, но стреля в аут. След двойно подаване с Брэдли Мазику в наказателното

СНИМКА СПОРТАЛ

Играчите на Пирин са се накачили върху Станислав Манолов, вкарал гола на ЦСКА за 1:1

поле Баи (42) стреля от движение в близкия ъгъл, но над гредата. ЦСКА бе близо до гола, когато Жеферсон центрира в наказателното поле, а там Георги Йомов (66) изпревари защитник, но се размина на сантиметри да засече с глава топката в мрежата на Хенгелман.

Карло Мухар (71) реализира след пас на Баи. Немският страж улови и шут на Кайседо, а после Кери стре-

ля покрай левия стълб.

Манолов (74) влезе остро в краката на естонец Карло Метс, за което получи жълт картон. Случката се разигра пред резервната скамейка на "червените" и Младенов започна разправия с играча. Двамата влязоха в конфликт и по време на първия шампионатен мач между двата тима през август на "Армията". Тогава скандалът избухна след реплика на Ма-

нолев срещу Амос Юга, а Младенов го обвини в расизъм. Играчът на Пирин бе наказан за 6 мача, но после санкцията му бе намалена наполовина.

В добавеното време Александър Дюлгеров центрира отдалеч в наказателното поле и непокрытият Манолов (90+2) от воле изравни.

В четвъртък ЦСКА посреща Рома в последния си мач от Лигата на конференциите.

България посреща Парагвай за Купа Дейвис

Тенисистите ни ще бъдат домакини на Парагвай в Световна група 2 за Купа Дейвис, неофициално световно първенство за мъжки отбори. При успех в мача на 4 и 5 март 2022 г., нашите ще играят през септември баражи за влизане в Световна група 1.

"Трябва да дадем най-доброто от себе си, за да победим", коментира Теодор Бачев, капитан на България за Купа ДДейвис". "Надявам се да имаме време за подготовка и всички наши състезатели

да са здрави и в добра форма. Домакинството е нож с две остриета. Когато си домакин, имаш може би малко повече напрежение, но пък имаш подкрепата на публиката. Да се надяваме, че през март обстановката ще позволява да има зрители на срещите. Тегърва ще се запознаваме с тенисистите от Парагвай", допълни Бачев. В ранглистата на АТП обаче няма класирани професионални тенисисти от тази страна, което прави нашите абсолютни фаворити.

Шникова с 2 победи в Анже

Изабелла Шникова (№234) спечели две срещи в квалификациите и се класира за основната схема на турнира в Анже, Франция (награден фонд \$125 000). Втората ракета на България и №3 в схемата на пресявките, преодоля с 6:4, 6:1 Алис Робе (Фр, №422) само за 62 минути. За влизане в основната схема 30-годишната софийка срази поставената под №6 в квалификациите Мартина ди Джузепе (Ит, № 278) с 6:3, 6:2 за 51 минути.

Мечо стана помощник на Мъри в Левски

Димитър Телкийски е новият член на екипа на Станимир Стоилов в представителния отбор на Левски. Досега младият треньор бе наставник на "Герена" на юношите до 19 години. Мечо Телкийски има общо 310 мача и 68 гола за "сините". Петкратен шампион на България през 2000, 2001, 2002, 2006 и 2007 г., вицешампион през 2003, 2004 и 2005, носител на купата на страната през 2000, 2002, 2003, 2005 и 2007 г. "Левски пожелава на Телкийски много победи и щастливи мигове с любимия клуб", обявиха столичани.

РЕЗУЛТАТИ

XVIII кръг
Черно море - ЦСКА
1948 2:0 1:0 Димов (28)
2:0 Гарсия (90+4+д); **Пирин - ЦСКА**
1:1 0:1 Мухар (71) 1:1 Манолов (90+2); **снощи:** Арда - Царско село.

Втора лига
XXI кръг
Миньор - Хебър 1:3; Ботев Пд-2
- Добруджа 0:0; Созопол - Левски
Лом 3:0; Етър - Лудогорец-2 1:2;
Септември Сф - Марек 1:1; Струм-
ска слава - Спартак Вн 1:2; Монтана
- Марица 0:1; Спортист - Литекс
1:1; Янтра - Септември Сим 2:0;
ЦСКА 1948-2 почива.

1. Хебър	20	14	1	5	31:17	43
2. Етър	20	14	1	5	47:23	43
3. Спартак Вн	19	13	3	3	36:20	42
4. Миньор	20	11	7	2	28:15	40
5. Септември Сф	20	11	3	6	40:20	36
6. Лудогорец-2	20	11	3	6	43:28	36
7. Марица	20	10	3	7	34:26	33
8. Стр. слава	20	9	3	8	21:22	30
9. Монтана	20	8	5	7	18:18	29
10. Спортист	20	8	2	10	18:26	26
11. Созопол	20	6	7	7	23:24	25
12. Ботев Пд-2	20	5	6	9	18:28	21
13. Марек	20	4	9	7	14:23	21
14. Литекс	20	4	8	8	19:22	20
15. Янтра	20	5	5	10	16:28	20
16. ЦСКА 1948-2	19	5	4	10	17:26	19
17. Септември Сим	20	4	6	10	23:39	18
18. Добруджа	20	3	8	9	15:28	17
19. Левски Лом	20	1	2	17	9:37	5
. Нефтохимик	16	1	3	12	12:43	

ГЛЕДАЙТЕ

ФУТБОЛ

Шампионска лига
ПО МАКС СПОРТ 1
22.00 Аякс - Спортинг
ПО МАКС СПОРТ 2
22.00 Реал М - Интер
ПО МАКС СПОРТ 3
17.00 Реал М - Интер (младежи)
19.45 РБ Лайпциг - Ман Сити
22.00 Милан - Ливърпул
0.15 Шампионска лига
(обзор на кръга)
ПО МАКС СПОРТ 4
19.45 ПСЖ - Брюжс
22.00 Порто - Атлетико М
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
ВОЛЕЙБОЛ
18.30 Хебър - ЦСКА
ПО МАКС СПОРТ 1
2.30 Сада Крузейро - Сирян
ПО ЕВРОСПОРТ 1
СНУКЪР
14.45 и 20.45
"Шотландия оупън"

Първи зам. главен редактор
Нора Стоичкова
Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Ина Михайлова
imihaylova@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg
Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

БЪЛГАРИЯ: Павлета Давидова - завеждащ отдел - 215; Аида Паникян - 218; Десислава Велева - 230; Ростислава Иванова - 233; Юлия Кулинска - 224
ИКОНОМИКА: Мая Калпачка-Йовановска - завеждащ отдел - 246; Евгени Гаврилов - 246
СВЯТ: Георги Христов - завеждащ отдел - 220; Таня Глухчева - 220
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240
ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - завеждащ отдел - 238; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229
ЧЕТИВО: Альона Нейкова - завеждащ отдел - 239; Боян Бойчев - „Пегас“ - 244; Георги Гьлов - „Пардон“; Художник: Анатолий Станкулов
СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Марин Милашки - 245
ЕЛЕКТРОННО ИЗДАНИЕ: Ралица Николова - завеждащ отдел - 207; Росица Костадинова
ФОТО: Емилия Костадинова - 206; Михаела Катеринска
НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров, Евгения Крушева, Петя Рогачева, Спаска Венева
РЕКЛАМИ И ОБЯВИ: Юлия Станкулова - 205; 0879326034; e-mail: reklama@duma.bg, obiavi@duma.bg
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Румяна Кирилова - 203; Емил Михов - 216; abonament@duma.bg, „Български пощи“ ЕАД
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

Непоръчани материали може да не бъдат публикувани.

Ръкописи не се връщат. Използвани са и емисиите на БТА, "Фокус", БГНЕС, БНР, Франс прес, интернет и др.

www.duma.bg

duma@duma.bg

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен
номератор 97 05
+ вътрешен номер

Печат
ALLIANCE PRINT
София, жк. "Дружба" 1,
ул. "Илия Бешков" 3А

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ
„РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“
И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

Хамилтън догони Верстапен

Съперниците са с равни точки
преди последния старт в Абу Даби

Люис Хамилтън (Вбр) изравни Макс Верстапен (Нид) в борбата за световната титла във Формула 1. Кръг преди края на сезона седемкратният и настоящ шампион спечели дебютния старт за Гран при на Саудитска Арабия и събра 369,5 т., с колкото е и претендентът. Спорът за титлата между асове на Мерцедес и Ред Бул ще бъде решен в последния старт за сезона в Абу Даби в неделя. Макс е първи, защото има 9 победи, а Люис е с 8 през сезона.

На уличното трасе в Джеда

британецът сломи психически "лалето". Верстапен поведе колоната в 12-ата обиколка, когато всички масово започнаха да влизат в бокса, възползвайки се от колата за сигурност на пистата. Два тура по-късно състезанието бе спряно с червени флагове заради катастрофата на Мик Шумахер (Гер) и шетите, нанесени по оградата.

При тръгването на всички от бокса след червените флагове Верстапен остана начело, следван от Хамилтън и Естебан Окон (Фр). Малко по-късно състезанието отново бе спря-

Хамилтън спечели първия старт за Гран при на Саудитска Арабия и застигна Верстапен

но, след като Никита Мазепин (Рус) се заби в болида на Джордж Ръсел (Вбр), а Серхио Перес (Мек) се завъртя и напусна след съприкосновение с Шарл Льоуклер (Фр). При поредния рестарт Люис се срина до трето място, изоставяйки зад Окон и Макс. Британецът обаче догони Верстапен и започна шоуто. В 38-ата обиколка двамата се удариха, след като Макс удържаше първата позиция неправомерно. Той трябваше да

пусне пред себе си Хамилтън и видимо намали, но британецът го удари. Верстапен получи наказание от 5 сек. заради това, че е останал на състезателната линия, и всичко приключи. Той пусна Хамилтън да поведе, а шампионът не изпусна водачеството до края.

В последния тур Валтери Ботас (Фин, Мерцедес) също намери място на подиума, изпреварвайки със сантиметри Окон.

Това е вторият подобен случай, в който първите двама в подреждането влизат във финалното състезание на сезона с равен брой точки. Първият датира от 1974 г., когато в подобна ситуация са Емерсон Фитипалди и Клей Регацони (Швейц). Тогава великият бразилец печели титлата. В Абу Даби интрига ще има и в борбата за първото място при конструкторите, където води Мерцедес с 587,5 т., с 28 т. пред Ред Бул.

**АБОНАМЕНТ
ДУМА® 2022**

КАТАЛОЖЕН НОМЕР: 6

12 месеца - 156 лв.
6 месеца - 78 лв.
3 месеца - 39 лв.
1 месец - 13 лв.

ЖАРАВА

КАТАЛОЖЕН НОМЕР: 289

12 месеца - 6 лв.
6 месеца - 3 лв.
3 месеца - 1,50 лв.

Нова Време

КАТАЛОЖЕН НОМЕР: 1519

12 месеца - 30 лв.
6 месеца - 15 лв.

Можете да се абонирате в:

"Български пощи" АД до 15.XII.2021 г.,

"Доби прес" ЕООД до 28.XII.2021 г.

и редакцията на в-к ДУМА до 20.XII.2021 г.

на ул. "Позитано" 20А.

За повече информация:

тел.: 02 97 05 203 и 02 97 05 216

Медведев и Рубльов донесоха Купа Дейвис на Русия

СНИМКИ БГНЕС

Андрей Рубльов, Даниил Медведев (в средата) и капитанът на Русия и член на МОК Шамил Тарпищев (вляво), се радват на Купа Дейвис след успех с 2:0 над Хърватия в Мадрид

Отборът на Русия спечели Купа Дейвис след победа над Хърватия с 2:0 във финала на надпреварата в Мадрид. В първия мач на сингъл между вторите ракети световният №5 Андрей Рубльов сломи Борна Гойо (№281) с 6:4, 7:6 (2). След това вторият в световната ранглиста Даниил Медведев се справи с Марин Чилич (№30) със 7:6 (7), 6:2 в битката между шампиони от US Open. Хърватите не успяха да докарат двубоя до решаващ трети мач на двойки, в който щяха да разчитат на водачите в световната ранглиста Никола Мектич и Мате Павич.

"Чувството е невероятно, щастлив съм за отбора, не за себе си, защото имаме страхотен отбор, страхотна атмосфера. Аз съм щастлив да съм част от това и да мога да помогна с нужните точки. Бяха невероятни две седмици, никога не е лесно да дойдеш тук в края на сезона", сподели Медведев след триумфа.

За Русия това бе трета титла от Купа Дейвис и първа в новия формат с 18 отбора във финалите. Хърватия остана с 2 трофея.

Карлсен докосва пак шахматната корона

Норвежецът Магнус Карлсен поведе с 5:3 в мача за световната титла по шахмат. Действащият шампион победи за втори пореден път с белите фигури претендента Ян Непомнящий (Рус) в осмата им партия в Дубай, ОАЕ. Непо се предаде на 46-ия ход, след като допусна 2 сериозни грешки на дъската.

Първите 5 партии завършиха реми, но в 6-ата чак на 136-ия ход и след 8-часова битка Карлсен сломи съпротивата на руснака, който ще играе с белите фигури в 9-ата партия днес. По регламент са предвидени 14 партии по класически шахмат, а при равенство след тях предстои тайбрек с ускорена контрола. Норвежецът е неизменен шампион от 2013 г. и е №1 в ранглистата на ФИДЕ, където претендентът Непомнящий е пети. Двата съперници са на по 31 години.

Задачата пред Непо изглежда прекалено трудна, защото Карлсен има само 2 загубени партии в

СНИМКА ФИДЕ

Ян Непомнящий (вдясно) претърпя втора загуба от шампиона Магнус Карлсен в Дубай

предходните си 4 сблъсъка за световната титла в шахмата, включително нито едно поражение в тай-

брек в двата случая, в които титлата бе определена в партии с побърза контрола.